

Ewaluacja efektów wdrażania bonów na innowacje

w ramach 1 osi RPO WM 2014-2020 i ocena współpracy MŚP z ośrodkami badawczo-rozwojowymi w zakresie innowacji

Raport końcowy

Zamawiający

Województwo Małopolskie

ul. Basztowa 22

31-156 Kraków

Wykonawca:

EU-CONSULT sp. z o.o.

ul. Toruńska 18 C, lokal D

80-747 Gdańsk

Gdańsk 2023 r.

Spis treści

1.	Streszczenie.....	5
2.	Summary.....	9
3.	Wykaz skrótów	13
4.	Część metodologiczna	14
4.1.	Opis logiki procesu badawczego	14
4.1.1.	Cel badania	14
4.1.2.	Kryteria ewaluacyjne	14
4.2.	Metodologia badania	15
4.2.1.	Analiza desk research	15
4.2.2.	Panel ekspercki.....	15
4.2.3.	Wywiady telefoniczne wspomagane komputerowo (CATI)	15
4.2.4.	Indywidualne wywiady pogłębione (IDI)	15
4.2.5.	Studium przypadku (case study)	16
4.2.6.	Zogniskowany wywiad grupowy (FGI).....	16
5.	Część analityczna.....	17
5.1.	Obszar pierwszy obejmujący beneficjentów działania 1.2.3. bony na innowacje dla naborów w roku 2021.....	17
5.1.1.	Charakterystyka wdrożonych innowacji.....	17
5.1.2.	Wpływ projektów na rozwój małopolskich przedsiębiorstw	25
5.1.3.	Czynniki sukcesu i czynniki porażki realizowanych projektów	28
5.1.4.	Wysokość bonów.....	30
5.1.5.	Gospodarcze wykorzystanie innowacji.....	32
5.1.6.	Ocena elementu wdrożeniowego	35
5.2.	Obszar drugi będący badaniem ex-post obejmującym beneficjentów działania 1.2.3. bony na innowacje dla wszystkich naborów od 2015 do 2021 roku.....	36
5.3.	Obszar trzeci dotyczący oceny współpracy MŚP z ośrodkami badawczo rozwojowymi i naukowymi	49
6.	Wnioski i rekomendacje	55
7.	Załączniki	57
7.1.	CASE STUDY	57

7.1.1.	Studium przypadku dla projektu pn. Założenia lingwistyczno-pedagogiczne do systemu wspomagającego wychowanie w dwujęzyczności zamierzonej dla dzieci od urodzenia do 10 roku życia	57
7.1.2.	Studium przypadku dla projektu pn. Zakup przez Formes Sp. z o.o. usług eksperckich niezbędnych do opracowania ulepszonych wyrobów oraz technologii jego aplikacji dla glinianych zapraw tynkarskich wraz z wdrożeniem.....	59
7.2.	Spis tabel i elementów graficznych	61

1. Streszczenie

W 2021 r. zrealizowano 7 naborów w ramach Poddziałania 1.2.3 RPO WM, w którym **dofinansowano 62 projekty, realizowane przez 59 beneficjentów**. Obecne badanie objęło zarówno ostatni, tj. 7 nabór, jak i pozostałych beneficjentów analizowanego Poddziałania (nabory z lat 2015-2020). Należy zaznaczyć, że jednym z komponentów niniejszego badania był obszar oceny współpracy MŚP z ośrodkami badawczo rozwojowymi i naukowymi.

Jak wynika z badań przeprowadzonych w odniesieniu do najnowszego, 7 naboru, **wśród podmiotów realizujących usługi badawczo-rozwojowe dla przedsiębiorców przeważały jednostki naukowe** (ich udział wyniósł aż 80%). Wysoki udział tego typu podmiotów wynika oczywiście z charakteru prowadzonej przez nie działalności i zdolności do świadczenia odpowiedniego zakresu usług.

W oparciu o informacje zawarte we wnioskach o dofinansowanie projektów w ramach 7 konkursu Poddziałania 1.2.3, **łącznie liczba planowanych do wdrożenia innowacji wyniosła 166** z czego przeważająca część (tak jak w poprzednich konkursach) przypadła na **innowacje produktowe** (138). Na drugim miejscu w poniższym zestawieniu uplasowały się **innowacje procesowe**, lecz ich liczba była już znacznie niższa (26). Jednocześnie wdrożono jedynie dwie innowacje nietechnologiczne (organizacyjne/marketingowe). Wdrażane innowacje, najczęściej wprowadzane były w skali co najmniej krajowej (podobnie jak w przypadku poprzedniego, tj. szóstego konkursu).

Przeprowadzone badania wykazały, że najwięcej projektów wspartych w ramach 7 naboru bonów na innowacje realizowano w zakresie takich **małopolskich inteligentnych specjalizacji (MIS), jak Nauki o życiu (35) oraz Technologie informacyjne i komunikacyjne (19)**.

Beneficjentami 7 naboru wniosków w ramach Poddziałania 1.2.3 RPO WM 2014-2020 – podobnie jak w przypadku wcześniejszych naborów – były najczęściej **firmy o zasięgu ogólnopolskim** (75%).

Przeprowadzona analiza wyników badania ankietowego wśród przedsiębiorstw, które otrzymały wsparcie w ramach 7 naboru, wykazała, że **64% beneficjentów nie posiadało dedykowanych pracowników, którzy zajmowaliby się realizacją projektu badawczego**, a pracę w tym zakresie organizowano doraźnie. W 23% przedsiębiorstw, które otrzymały wsparcie w ramach 7 naboru, funkcjonowały wyodrębnione działy badawczo-rozwojowe, na które składało się od jednego do kilkunastu pracowników. Można tym samym wnioskować, że firmy posilujące się wsparciem w ramach analizowanej interwencji najczęściej znajdują się na stosunkowo wczesnym etapie rozwoju w zakresie działalności innowacyjnej, nie posiadając rozwiniętych struktur za nią odpowiedzialnych (udział podmiotów posiadających takie wyodrębnione działy utrzymywany był na zbliżonym poziomie przez wszystkie lata wdrażania interwencji).

Wyniki badań ankietowych z beneficjentami 7 naboru w ramach Poddziałania 1.2.3 wskazują, że identyfikowali oni **istotny wpływ realizowanych projektów na sytuację firmy na rynku**. Oceny pozytywne przypadły na aż 73% ogółu wskazań, a pozostali badani stwierdzili, że sytuacja firmy nie zmieniła się. Brak ocen negatywnych jest szczególnie istotny ze względu na stosunkowo trudne warunki gospodarcze, w których przyszło działać beneficjentom ww. naboru (m.in. znaczący wpływ inflacji i wysokich stóp procentowych).

Beneficjenci 7 naboru **wysoko ocenili również użyteczność zrealizowanych działań** – na oceny pozytywne przypadło bowiem aż 91% ogółu odpowiedzi. Oceny neutralne udzieliło 5% badanych, wobec czego na wariant negatywny przypadło jedynie 4% ocen, które argumentowano negatywnymi doświadczeniami związanymi ze współpracą z jednostką naukową zaangażowaną w projekt. W momencie realizacji niniejszego badania, **większość ankietowanych beneficjentów 7 naboru deklarowało, że planowana przez nich innowacja została wdrożona „w całości”** (61%) lub „częściowo, ale planowane jest jej pełne wdrożenie” (29%). Czas, jaki zajęło wprowadzenie innowacji w badanych firmach, w większości przypadków ograniczał się do 6 miesięcy. W zdecydowanej większości przypadków (94%) respondenci deklarowali, że reprezentowane przez nich przedsiębiorstwo planuje rozwijać omawianą innowację również w przyszłości.

Badanie ankietowe wskazuje, że dla większości beneficjentów 7 naboru Poddziałania 1.2.3 RPO WM 2014-2020 **wartość bonu na innowację była zdecydowanie/raczej wystarczająca**, by przeprowadzić zaplanowane prace badawcze (74% ogółu odpowiedzi). Tak wysoki odsetek wynika niewątpliwie z możliwości finansowania komponentu wdrożeniowego. W przypadku ocen negatywnych (21%) wskazywano na negatywny wpływ inflacji, który sprawił, że pierwotne wartości okazywały się niedoszacowane.

Przeprowadzone badania z beneficjentami poprzednich naborów (lata 2015-2020) wykazało z kolei, że **zdecydowana większość beneficjentów ostatecznie wdrożyła wypracowaną w projekcie innowację** (aż 94%). Warto zaznaczyć, że aż 63 p.p. przypadły na podmioty, które wdrożyły innowację w pełni.

Badani beneficjenci wielokrotnie podkreślali **owocną współpracę i uzyskanie zakładanych pierwotnie wyników prowadzonych działań**. Co istotne, realizacja projektu pozwoliła na pewnego rodzaju przełamanie dotychczasowych przekonań beneficjentów na temat możliwości prowadzenia tego typu współpracy – wskazywano bowiem, że dotychczas utożsamiali współpracę z jednostkami naukowymi w kontekście istotnych trudności o charakterze administracyjnym.

Zdecydowana większość badanych beneficjentów naborów 1-6 (90%) **potwierdziła, że rozpoczęła świadczenie usług/sprzedazy produktów**, których realizacja była możliwa dzięki udziałowi w projekcie (przy czym aż 85 p.p. przypadło na badanych, którzy świadczyli te usługi/sprzedaz produktów jeszcze w momencie prowadzenia niniejszego badania ankietowego).

Badanie ankietowe beneficjentów naborów z lat 2015-2020 pozwala potwierdzić ponadto, że **udział w projekcie wpłynął na poprawę wyników finansowych ich firm** – zdanie to potwierdziło aż 65% badanych. Co istotne, wśród powodów braku tego typu zmian wymieniano przede wszystkim pandemię i (związany z nią) wzrost kosztów prowadzonej działalności.

Interwencja miała wpływ również na **wzrost poziomu konkurencyjności podmiotu**. Wystąpienie takiego (korzystnego) wpływu potwierdziło 60% badanych. Respondenci podkreślali polepszenie jakości produktów, zwiększenie rozpoznawalności podmiotu, obniżenie kosztów produkcji, zwiększenie zasięgu działalności czy wdrożenie nowej linii produkcyjnej.

Badaniu poddano również **udział przedsiębiorstwa w rynku**, na którym prowadzi swą działalność. Jak wskazują wyniki badania ankietowego, ponad połowa wspartych w latach 2015-2020 podmiotów (52%) zwiększyła swój udział w rynku dzięki udziałowi w projekcie. Badani zwracali uwagę na

zwiększoną sprzedaż z tym związaną, możliwość świadczenia nowych usług (w tym wejścia na nowe rynki) i zdecydowane rozszerzenie grupy docelowej klientów (w tym z uwzględnieniem rynków zagranicznych).

Badania dowiodły ponadto, że **dokonywanie zmian w zakresie wypracowanej pierwotnie innowacji nie było zjawiskiem powszechnym**. Wprowadzenie tego typu modyfikacji potwierdziło bowiem 21% beneficjentów naborów z lat 2015-2018. Zmiany uwarunkowane były koniecznością usprawnienia technologii (w tym w związku z pojawieniem się nowych rozwiązań technologicznych), wprowadzeniem do wypracowanych rozwiązań elementów związanych ze sztuczną inteligencją, koniecznością dostosowania produktu/usługi do bieżących trendów rynkowych. Wprowadzane zmiany miały zwykle charakter uzupełniający, rozwijający dotychczas wypracowane rozwiązania. Co istotne, wszyscy respondenci (100%), którzy potwierdzili wprowadzenie modyfikacji do pierwotnie wypracowanej innowacji z perspektywy czasu ocenili te zmiany w sposób pozytywny.

Beneficjentów naborów organizowanych w latach 2015-2018 poproszono również o wskazanie, **jak z perspektywy czasu oceniają decyzję o realizacji projektu z wykorzystaniem bonu na innowacje**. Jak się okazuje, **aż 79% badanych oceniło ten aspekt w sposób pozytywny**. Oceny te argumentowano podniesieniem konkurencyjności podmiotu, rozpoczęciem produkcji nowych wyrobów, możliwością wprowadzenia nowych technologii, wypracowaniem dodatkowych zysków czy wzmocnieniem pozycji na rynku światowym. Warto jednak w tym miejscu zaznaczyć, że aż 19% badanych nie miało zdania w tym temacie, poprzez co na oceny negatywne przypadło zaledwie 2% ogółu wskazań.

Warto również dodać, że począwszy od **wybuchu pandemii COVID-19** przedsiębiorcy zmuszeni byli zmagać się z rosnącymi kosztami prowadzenia działalności, wynikającymi m.in. z rosnącego poziomu inflacji. Z tego względu beneficjenci naborów z okresu 2019-2020 poproszeni zostali o ocenę, czy zjawisko to stanowiło istotną trudność w realizacji projektu. Jak się okazuje **fakt ten stanowił umiarkowaną trudność dla beneficjentów** – udział wskazań wyniósł bowiem jedynie 18%. Wśród napotykanym utrudnień wymieniano utrudniony dostęp do komponentów (ze względu na zaburzone łańcuchy dostaw w wyniku trwającej epidemii), ograniczony dostęp do środków wymaganych do zrealizowania procesu inwestycyjnego, rosnące koszty ochrony patentowej, badań, rejestracji i robót budowlanych.

W ramach badania ankietowego beneficjentów naborów z lat 2015-2020 **nie zidentyfikowano ponadto potrzeby wprowadzenia istotnych zmian w zakresie kryteriów wyboru projektów**.

Przeprowadzone badania wykazały również, że podjęta interwencja cechowała się dopasowaniem do potrzeb beneficjentów, co odzwierciedla się m.in. w stosunkowo niskim udziale respondentów (17%), zdaniem których należy w jej zakresie wprowadzić jakieś zmiany.

Przeprowadzone badanie pozwoliło na sformułowanie następujących rekomendacji:

- Za prawidłową uznać należy decyzję o kontynuacji projektu w ramach kolejnej edycji (perspektywa 2021-2027). Ze względu na wciąż występujące i rosnące zainteresowanie potencjalnych beneficjentów wskazane jest uruchamianie kolejnych naborów w ramach programu, z uwzględnieniem szerszej akcji informacyjno-promocyjnej nt. możliwości udziału we wsparciu. W proces promocji rekomenduje się zaangażowanie również samych ośrodków badawczo-rozwojowych biorących udział w interwencji (promowanie usług, które można

zrealizować za ich pośrednictwem w przyjętym obszarze wsparcia) – np. w postaci skierowania prośby do ww. podmiotów na temat możliwości wykorzystania w tym celu posiadanych przez nich źródeł komunikacji (np. strona internetowa, profile w mediach społecznościowych).

- Rekomenduje się uwzględnienie w ramach działań informacyjno-promocyjnych programu elementów dotyczących pozytywnych, długoterminowych efektów wsparcia – w tym celu wykorzystać można przeprowadzone obecnie badanie (obszar drugi będący badaniem ex-post obejmujący beneficjentów dotychczasowych naborów). Ponadto zaleca się uwzględnienie w ramach działań informacyjno-promocyjnych aspektu dotyczącego częściowej zmiany formuły wsparcia w stosunku do poprzedniego naboru, tj. braku dotacyjnego komponentu wdrożeniowego.

2. Summary

In 2021, the 7th recruitment was carried out under Sub-measure 1.2.3 of the ROP WM, in which **62 projects implemented by 59 beneficiaries were co-financed**. The current study covered both the last, i.e. 7th recruitment, and the remaining beneficiaries of the analyzed Sub-measure (recruitment from 2015-2020). It should be noted that one of the components of this study was the area of assessing the cooperation of SMEs with research, development and scientific centers.

According to the research conducted in relation to the latest, 7th recruitment, **scientific units prevailed among the entities providing research and development services for entrepreneurs** (their share was as much as 80%). The high share of this type of entities is, of course, due to the nature of their activities and their ability to provide an appropriate range of services.

Based on the information contained in applications for co-financing of projects under the 7th competition, Sub-measure 1.2.3, **the total number of innovations planned for implementation was 170**, the majority of which (as in previous competitions) were **product innovations (138)**. **Process innovations** took second place in the ranking below, but their number was much lower (30). At the same time, only two non-technological (organizational/marketing) innovations were implemented. The implemented innovations were most often introduced on a national scale (as in the case of the previous, i.e. sixth competition).

The conducted research showed that the majority of projects supported under the 7th call for innovation vouchers were implemented in the field of such **Małopolska smart specializations (MIS) as Life Sciences (35) and Information and Communication Technologies (19)**.

The beneficiaries of the 7th call for applications under Sub-measure 1.2.3 of the RPO WM 2014-2020 - as in the case of previous calls for proposals - were most often **nationwide companies (75%)**.

The analysis of the survey results among enterprises that received support under the 7th call showed that **64% of the beneficiaries did not have dedicated employees who would be responsible for the implementation of the research project**, and work in this area was organized on an ad hoc basis. In 23% of enterprises that received support under the 7th recruitment, there were separate research and development departments consisting of one to a dozen or so employees. Therefore, it can be concluded that companies benefiting from support under the analyzed intervention are most often at a relatively early stage of development in the field of innovative activity, without having developed structures responsible for it (the share of entities with such separate departments was maintained at a similar level throughout all years of implementation intervention).

The results of surveys with the beneficiaries of the 7th recruitment under Sub-measure 1.2.3 indicate that they identified a **significant impact of the implemented projects on the company's situation on the market**. Positive ratings were given by as many as 73% of all responses, and the remaining respondents stated that the company's situation had not changed. The lack of negative assessments is particularly important due to the relatively difficult economic conditions in which the beneficiaries of the above-mentioned companies had to operate. recruitment (including the significant impact of inflation and high interest rates).

The beneficiaries of the 7th call **also highly assessed the usefulness of the implemented activities** - as many as 91% of the total responses were positive. Neutral ratings were given by 5% of respondents, so the negative variant received only 4% of ratings, which were justified by negative experiences related to cooperation with the scientific unit involved in the project.

At the time of this study, **most of the surveyed beneficiaries of the 7th call for proposals declared that the innovation they planned had been implemented "in full"** (61%) or "partially, but its full implementation is planned" (29%). The time it took to introduce innovations in the surveyed companies was in most cases limited to 6 months. In the vast majority of cases (94%), respondents declared that the company they represented planned to develop the innovation in question also in the future.

The survey indicates that for the majority of beneficiaries of the 7th call for Sub-measure 1.2.3 of the RPO WM 2014-2020, **the value of the innovation voucher was definitely/rather sufficient** to carry out the planned research work (74% of the total responses). Such a high percentage is undoubtedly due to the possibility of financing the implementation component. In the case of negative assessments (21%), the negative impact of inflation was indicated, which meant that the original values turned out to be underestimated.

Research conducted with the beneficiaries of previous calls for proposals (2015-2020) showed that **the vast majority of beneficiaries ultimately implemented the innovation developed in the project** (as many as 94%). It is worth noting that as many as 63 percentage points were allocated to entities that fully implemented the innovation.

The surveyed beneficiaries repeatedly emphasized **fruitful cooperation and achieving the originally planned results of the activities carried out**. Importantly, the implementation of the project allowed for some sort of overcoming of the beneficiaries' previous beliefs about the possibility of conducting this type of cooperation - it was indicated that until now they identified cooperation with scientific units in the context of significant administrative difficulties.

The vast majority of the surveyed beneficiaries of calls for applications 1-6 (90%) **confirmed that they had started providing services/sales of products**, the implementation of which was possible thanks to participation in the project (with as many as 85 percentage points among respondents who provided these services/sales of products already at the time of conducting this survey).

A survey of beneficiaries of the 2015-2020 calls also allows us to confirm that **participation in the project improved the financial results of their companies** - this opinion was confirmed by as many as 65% of respondents. Importantly, the reasons for the lack of such changes included primarily the pandemic and the (related) increase in business costs.

The intervention also had an impact on **the increase in the level of competitiveness of the entity**. The occurrence of such a (beneficial) effect was confirmed by 60% of respondents. Respondents emphasized improving the quality of products, increasing the recognition of the entity, reducing production costs, increasing the scope of operations and implementing a new production line.

The company's share in the market in which it operates was also examined. As indicated by the survey results, more than half of the entities supported in 2015-2020 (52%) increased their market share thanks to participation in the project. The respondents pointed out the increased sales

associated with it, the possibility of providing new services (including entering new markets) and a significant expansion of the target group of customers (including foreign markets).

The research also showed that **making changes to the originally developed innovation was not a common phenomenon**. The introduction of this type of modification was confirmed by 21% of beneficiaries of the 2015-2018 calls for proposals. The changes were due to the need to improve technology (including the emergence of new technological solutions), the introduction of elements related to artificial intelligence into the developed solutions, and the need to adapt the product/service to current market trends. The changes introduced were usually of a complementary nature, developing the solutions developed so far. Importantly, all respondents (100%) who confirmed the introduction of modifications to the originally developed innovation assessed these changes positively in retrospect.

Beneficiaries of calls for proposals organized in 2015-2018 were also asked to indicate **how, in retrospect, they assessed the decision to implement the project** using an innovation voucher. As it turns out, **as many as 79% of respondents assessed this aspect positively**. These assessments were justified by increasing the entity's competitiveness, starting the production of new products, the possibility of introducing new technologies, generating additional profits or strengthening its position on the global market. However, it is worth noting here that as many as 19% of respondents had no opinion on this topic, which means that only 2% of all responses were negative.

It is also worth adding that since **the outbreak of the COVID-19 pandemic**, entrepreneurs have been forced to deal with rising business costs, resulting from, among others, from the rising level of inflation. For this reason, the beneficiaries of the 2019-2020 calls for proposals were asked to assess whether this phenomenon constituted a significant difficulty in the implementation of the project. As it turns out, **this fact was a moderate difficulty for the beneficiaries** - the share of responses was only 18%. The difficulties encountered included difficult access to components (due to disrupted supply chains as a result of the ongoing epidemic), limited access to funds required to complete the investment process, and rising costs of patent protection, research, registration and construction works.

Moreover, the survey of beneficiaries of the 2015-2020 calls for proposals **did not identify the need to introduce significant changes in the project selection criteria** .

The research also showed that the intervention was tailored to the needs of the beneficiaries, which is reflected, among others, in: in a relatively low share of respondents (17%) who believed that some changes should be introduced in this area.

The study allowed for the following recommendations to be formulated:

- The decision to continue the project in the next edition (2021-2027 perspective) should be considered correct. Due to the ongoing and growing interest of potential beneficiaries, it is advisable to launch further recruitment processes under the program, taking into account a broader information and promotion campaign regarding the possibility of participating in the support. It is recommended to also involve the research and development centers participating in the intervention in the promotion process (promoting services that can be provided through them in the adopted support area) - e.g. by submitting a request to the

above-mentioned entities about the possibility of using their communication sources for this purpose (e.g. website, social media profiles).

- It is recommended to include, as part of the program's information and promotion activities, elements relating to the positive, long-term effects of support - for this purpose, the currently conducted study can be used (area two being an ex-post study covering the beneficiaries of previous calls for proposals). Moreover, it is recommended to include in the information and promotion activities aspect regarding the partial change of the support formula in relation to the previous recruitment, i.e. the lack of a subsidy implementation component.

3. Wykaz skrótów

Tabela 1. Wykaz skrótów wykorzystanych w raporcie

Skrót	Wyjaśnienie
B+R	Działalność badawczo-rozwojowa
CATI	Ankiety telefoniczne z użyciem komputera
CTW	Centrum Transferu Wiedzy
FGI	Zogniskowany wywiad grupowy
MŚP	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa
RIS	Regionalne inteligentne specjalizacje
RPO WM	Regionalny Program Operacyjny Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020
SPIN	Projekt SPIN - Małopolskie Centra Transferu Wiedzy wsparciem dla przedsiębiorców
TDI	Telefoniczne wywiady pogłębione

4. Część metodologiczna

4.1. Opis logiki procesu badawczego

4.1.1. Cel badania

Głównymi celami przeprowadzonej ewaluacji były:

- Ocena prawidłowości realizacji oraz stopnia wdrożenia innowacji w ramach projektów, które otrzymały wsparcie w postaci bonów na innowacje w ramach Poddziałania 1.2.3. RPO WM;
- Ocena ex-post wszystkich naborów w ramach Poddziałania 1.2.3 Bony na Innowacje;
- Ocena współpracy małopolskich MŚP z instytucjami naukowymi w zakresie innowacji oraz sformułowanie wniosków, które ułatwią i zintensyfikują współpracę w zakresie opracowywania i wdrażania innowacji, a zatem posłużą do usprawnienia transferu wiedzy i lepszemu wykorzystaniu potencjału sektora B+R.

4.1.2. Kryteria ewaluacyjne

W badaniu uwzględnione zostały następujące kryteria ewaluacyjne:

- Efektywność, pozwalająca ocenić stosunek nakładów poniesionych na realizację projektów w ramach Poddziałania 1.2.3. RPO WM na lata 2014-2020 do osiągniętych rezultatów w zakresie wdrożenia innowacji;
- Skuteczność, pozwalająca ocenić, w jakim stopniu zrealizowane zostały cele założone w projektach wspartych w ramach Poddziałania 1.2.3. RPO WM na lata 2014-2020;
- Użyteczność, pozwalająca odpowiedzieć na pytanie, w jakim stopniu wsparcie płynące z Poddziałania 1.2.3 RPO WM na lata 2014-2020 zaspokaja potrzeby, rozwiązuje problemy jego odbiorców w obszarze wdrażania innowacji;
- Trwałość, pozwalająca ocenić, na ile uzyskiwane rezultaty mają trwały charakter i czym to jest uwarunkowane.

4.2. Metodologia badania

W badaniu ewaluacyjnym wykorzystane zostały takie metody i techniki badawcze, jak:

4.2.1. Analiza desk research

Analiza danych zastanych wykorzystana została w odniesieniu do wszystkich obszarów badawczych. Desk research obejmował przede wszystkim takie źródła, jak:

- Regionalna Strategia Innowacji;
- Dokumentacja konkursowa i projektowa dla Poddziałania 1.2.3;
- Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych (SzOOP) w zakresie Poddziałania 1.2.3;
- RPO WM na lata 2014-2020;
- Program Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027;
- Raporty z wcześniejszych badań dotyczących oceny przebiegu i efektów wdrożenia projektów wspartych w postaci bonów na innowacje w ramach 1 osi priorytetowej RPO WM na lata 2014-2020.

4.2.2. Panel ekspercki

Panel ekspercki również wykorzystany został w odniesieniu do wszystkich obszarów badawczych. W panelu wzięli udział eksperci z obszaru innowacyjności (w tym współpracy MŚP z ośrodkami badawczo-rozwojowymi w zakresie innowacji). Celem panelu było dopracowanie roboczych wniosków i rekomendacji.

4.2.3. Wywiady telefoniczne wspomagane komputerowo (CATI)

Badanie ankietowe wykorzystane zostało w odniesieniu do obszaru pierwszego obejmującego beneficjentów działania 1.2.3. Bony na innowacje dla naborów w roku 2021 oraz obszaru drugiego będącego badaniem ex-post obejmującego beneficjentów działania 1.2.3. Bony na innowacje dla wszystkich naborów od 2015 do 2021 r. W badaniu wzięło udział:

- 56 beneficjentów 7-ego konkursu;
- 45 beneficjentów naborów od roku 2019 do roku 2020, którzy złożyli wnioski o płatność końcową;
- 115 beneficjentów naborów od roku 2015 do roku 2018, którzy złożyli wnioski o płatność końcową.

4.2.4. Indywidualne wywiady pogłębione (IDI)

Wywiady pogłębione wykorzystane zostały w ramach obszaru drugiego będącego badaniem ex-post obejmującego beneficjentów działania 1.2.3. Bony na innowacje dla wszystkich naborów od 2015 do 2021 r. oraz obszaru trzeciego dotyczącego oceny współpracy MŚP z ośrodkami badawczo-rozwojowymi i naukowymi. W badaniu wzięli udział:

- 9 wnioskodawców, którzy pozytywnie przeszli ocenę formalną i nie podpisali umowy lub po jej podpisaniu zrezygnowali z jej realizacji;
- 21 beneficjentów (po 3 IDI dla każdego z naborów).

4.2.5. Studium przypadku (case study)

Studium przypadku zrealizowano w odniesieniu do ramach obszaru drugiego będącego badaniem ex-post obejmującego beneficjentów działania 1.2.3. Bony na innowacje dla wszystkich naborów od 2015 do 2021 r. Na potrzeby niniejszego badania opracowano:

- 1 case study dla projektu z elementem wdrożeniowym;
- 1 case study dla projektu bez elementu wdrożeniowego.

4.2.6. Zogniskowany wywiad grupowy (FGI)

Ustrukturalizowana i moderowana dyskusja, zogniskowana na wybranym zagadnieniu, zrealizowana została w odniesieniu do obszaru trzeciego dotyczącego oceny współpracy MŚP z ośrodkami badawczo - rozwojowymi i naukowymi. Badanie przeprowadzono z przedstawicielami samorządu przedsiębiorstw / stowarzyszeń przedsiębiorstw oraz przedstawicielami organizacji, ośrodków badawczo rozwojowych i naukowych, uczelni z uwzględnieniem Centrów Transferu Wiedzy zrzeszonych w ramach projektu SPIN. W badaniu udział wzięło 12 osób.

5. Część analityczna

5.1. Obszar pierwszy obejmujący beneficjentów działania 1.2.3. bony na innowacje dla naborów w roku 2021

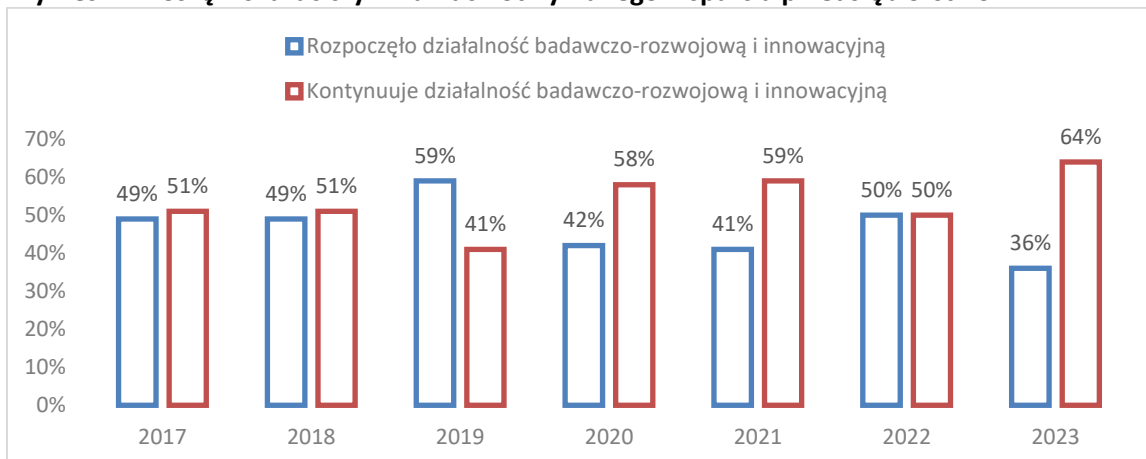
5.1.1. Charakterystyka wdrożonych innowacji

W niniejszym rozdziale dokonano charakterystyki wdrożonych w wyniku 7 konkursu poddziałania 1.2.3 innowacji w celu odpowiedzi na pytanie badawcze Ile i jakiego rodzaju innowacje wprowadziły małopolskie MŚP w wyniku realizacji wspartych projektów, z uwzględnieniem podziału na innowacje produktowe, procesowe oraz nietechnologiczne? Ile czasu potrzebowały przedsiębiorstwa na ich wdrożenie?

Pierwszy z obszarów badania odnosi się do beneficjentów 7 naboru działania 1.2.3 Bony na innowacje. Zaznaczyć należy, że **nabór ten znacząco różnił się od poprzednich konkursów, umożliwiając wykorzystanie komponentu wdrożeniowego** (determinując tym samym wyższe kwoty wsparcia). Zgodnie z założeniami naboru, możliwe było uzyskanie wsparcia w wysokości do 500 tys. PLN kosztów kwalifikowanych (w ramach poprzedniego naboru dostępny był z kolei *Mały bon na innowacje* – do 50 000 PLN wydatków kwalifikowanych oraz *Duży bon na innowacje* – do 200 000 PLN wydatków kwalifikowanych).

W ramach 7 naboru **dofinansowano 62 projekty, realizowane przez 59 beneficjentów¹**. Przedsiębiorstwa objęte wsparciem w ramach 7 naboru wniosków do Poddziałania 1.2.3, wzięty udział w badaniu ankietowym. Badanie to pozwala stwierdzić, że dzieliły się one na te, które w ramach otrzymanego wsparcia rozpoczęły bądź kontynuowały działalność B+R i innowacyjną. Nieco wyższy udział (64%) przypadł jednak na bardziej doświadczone podmioty, tj. kontynuujące działalność w tym zakresie. Zaznaczyć warto, że udział ten jest nieco wyższy niż odnotowywany w latach ubiegłych.

Wykres 1. Proszę wskazać czy w ramach otrzymanego wsparcia przedsiębiorstwo:

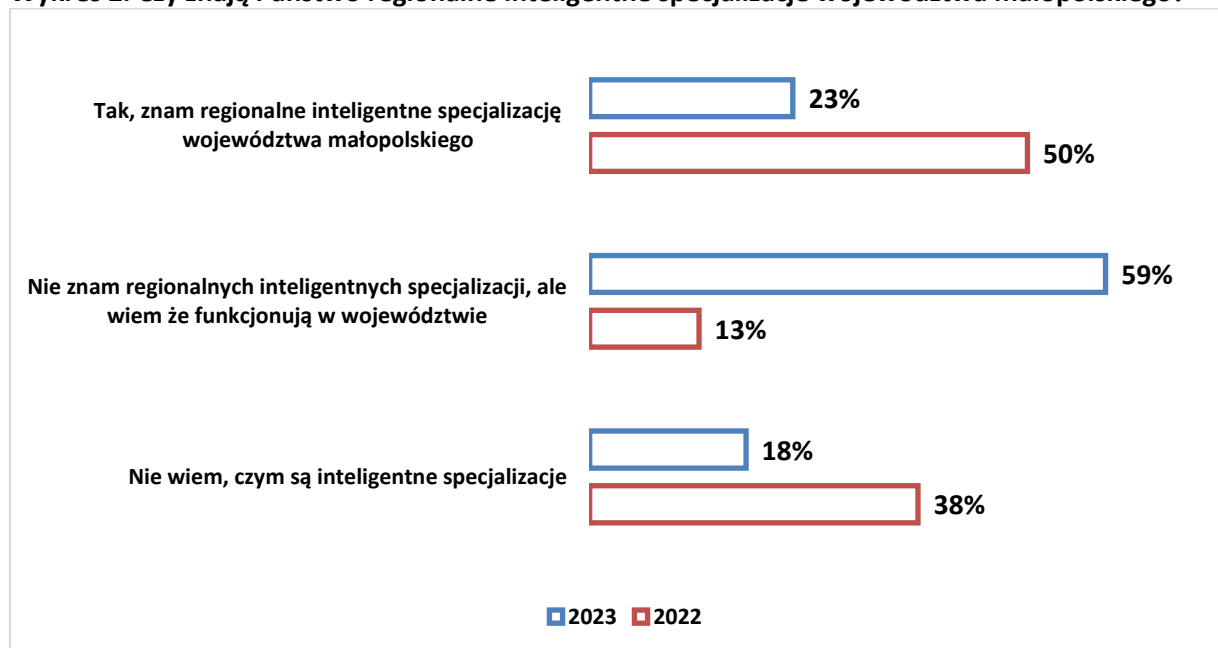

Źródło: badanie CATI z beneficjentami 7 konkursu w Poddziałaniu 1.2.3 Bony na innowacje (N=56) wraz z porównaniem wyników badań przeprowadzonych w poprzednich latach.

¹ Lista projektów realizowanych z Funduszy Europejskich w Polsce w latach 2014-2020, 3.11.2023 r.

Zgodnie z deklaracjami beneficjentów 7 naboru w ramach Poddziałania 1.2.3 RPO WM 2014-2020, **średnio co czwarty z nich posiadał wiedzę nt. małopolskich inteligentnych specjalizacji (23%)**. W przypadku badania przeprowadzonego w roku poprzednim (2022) odsetek ten był wyższy (50%). Pozostali ankietowani nie znali regionalnych IS (77%), przy czym 59 p.p. przypadło na respondentów, którzy wiedzieli, że funkcjonują one w Małopolsce. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że wskazanie IS w którą wpisuje się projekt było obligatoryjnym elementem na etapie wnioskowania o wsparcie, wobec czego można wnioskować o możliwym wspomaganium się beneficjentów pomocą innych osób (np. firm doradczych) na etapie aplikowania o dofinansowanie. Podkreślić należy, że taka sytuacja nie jest wyjątkowa – badania ewaluacyjne prowadzone dla poprzednich naborów dostarczyły zbliżonych wniosków.

Wykres 2. Czy znają Państwo regionalne inteligentne specjalizacje województwa małopolskiego?

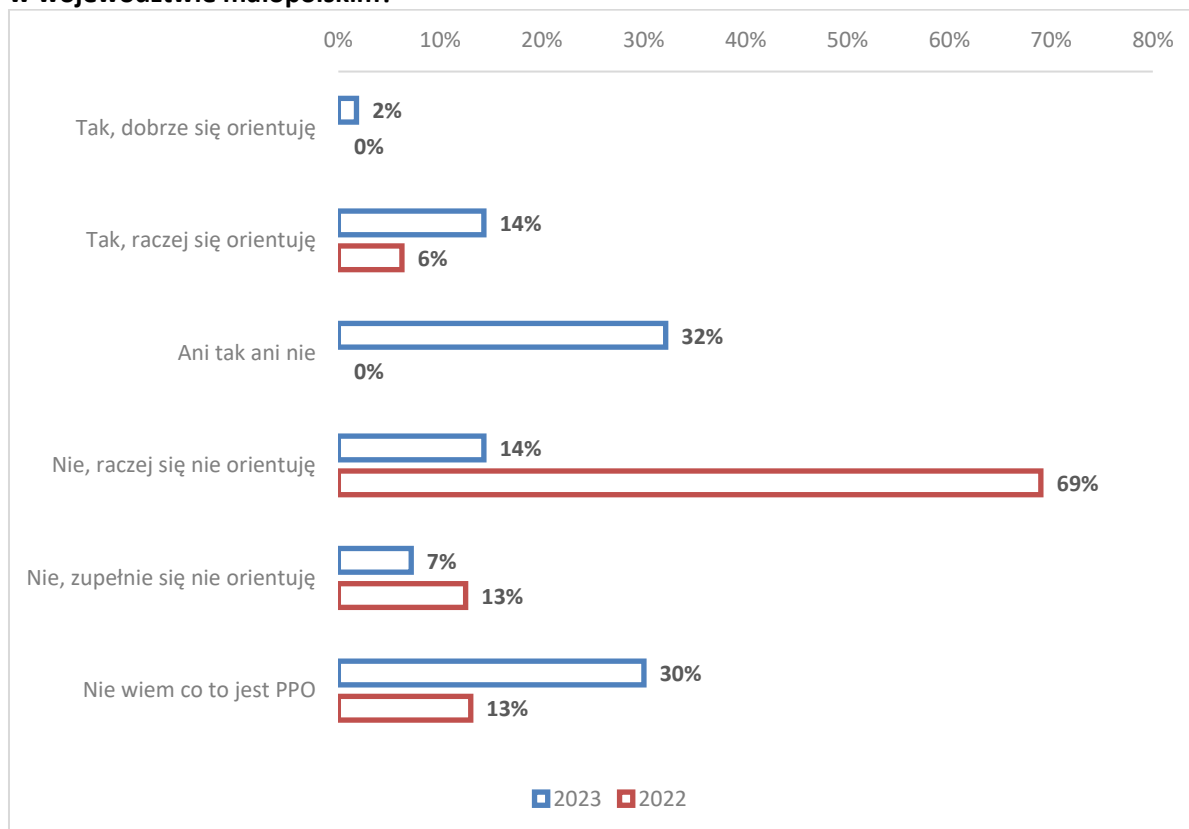

Źródło: badanie CATI z beneficjentami 7 konkursu w Poddziałaniu 1.2.3 Bony na innowacje (N=56) wraz z porównaniem wyników badania przeprowadzonego w 2022 r.

Warto zaznaczyć, że w województwie małopolskim funkcjonuje narzędzie do gromadzenia oraz zarządzania wiedzą na temat całego regionalnego systemu innowacji, w tym inteligentnych specjalizacji. Małopolska platforma specjalizacyjna jest obecnie w fazie testowania, jednak ma stanowić główny instrument Procesu Przedsiębiorczego Odkrywania (PPO). Proces ten polega na zbadaniu i wyselekcjonowaniu atrakcyjnych i długoterminowych obszarów/branż, które są ważne z punktu widzenia rozwoju regionalnego². W ramach badania zweryfikowano znajomość tego instrumentu wśród beneficjentów wsparcia. Badanie wykazało, że zdecydowana większość małopolskich przedsiębiorców objętych wsparciem w ramach analizowanego naboru Poddziałania 1.2.3 nie posiadała wiedzy nt. PPO (84%). Warto jednak zaznaczyć, że udział ten jest niższy, niż w przypadku badania prowadzonego uprzednio (tj. w ramach 6 naboru – 94%), co świadczyć może o stopniowo rosnącej wiedzy w tym zakresie.

² Ocena przebiegu i efektów wdrożenia projektów wspartych w postaci bonów na innowacje w ramach 1 osi priorytetowej RPO WM na lata 2014-2020, 2021 r. (analiza dot. V naboru), s. 34.

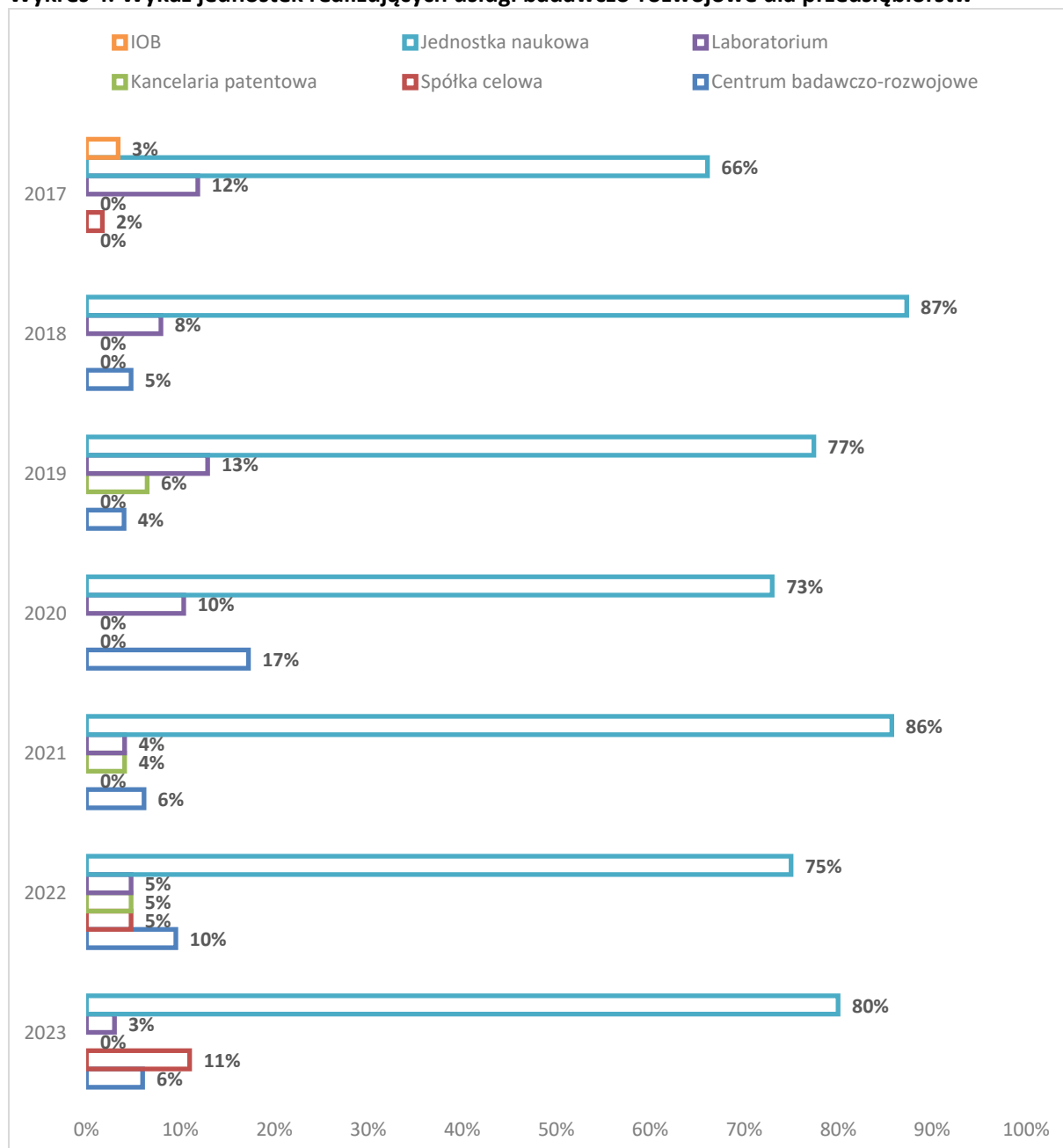
Wykres 3. Czy orientują się Państwo jak przebiega Proces Przedsiębiorczego Odkrywania (PPO) w województwie małopolskim?

Źródło: badanie CATI z beneficjentami 7 konkursu w Poddziałaniu 1.2.3 Bony na innowacje (N=56) wraz z porównaniem wyników badania przeprowadzonego w 2022 r..

Wśród jednostek realizujących usługi badawczo-rozwojowe dla przedsiębiorców wspartych w ramach 7 naboru przeważały jednostki naukowe (ich udział wyniósł aż 80%). Wysoki udział tego typu podmiotów wynika oczywiście z charakteru prowadzonej przez nie działalności i zdolności do świadczenia odpowiedniego zakresu usług – wysoki udział w tym obszarze odnotowywany był jednocześnie przez wszystkie dotychczasowe lata. Na drugiej pozycji w poniższym zestawieniu znalazły się spółki celowe, lecz ich udział był już znacznie niższy (11%).

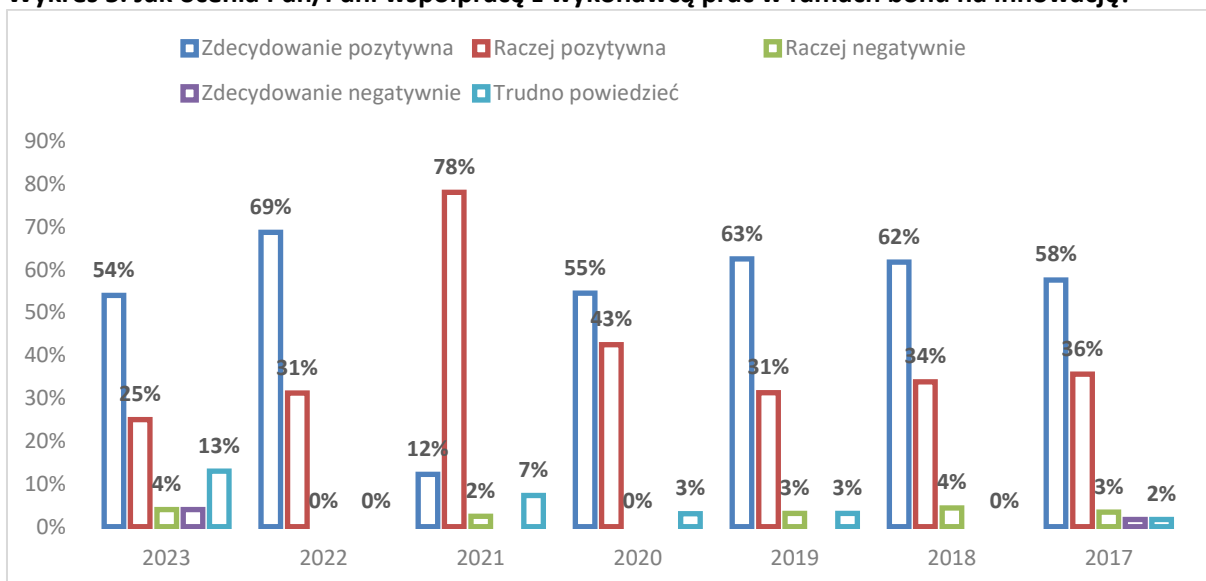
Wykres 4. Wykaz jednostek realizujących usługi badawczo-rozwojowe dla przedsiębiorstw

Źródło: informacje pochodzące z wniosków o dofinansowanie analizowanych w Poddziałaniu 1.2.3 Bony na innowacje.

Badani beneficjenci Poddziałania 1.2.3 Programu w zdecydowanej większości pozytywnie oceniali współpracę z wykonawcą prac w ramach bonu na innowację (79%). Pozostałe odpowiedzi w zdecydowanej mierze dotyczyły wariantu „trudno powiedzieć” (14%), wobec czego odnotowano jedynie 8% ocen negatywnych. Można tym samym wnioskować o braku istotnych barier w zakresie współpracy z podwykonawcami w całym okresie wdrażania analizowanej interwencji wobec czego nie jest w tym zakresie wymagane podejmowanie działań naprawczych. Warto natomiast dodać, że ww. negatywne oceny dotyczyły takich aspektów, jak odmienne (nierynkowe) podejście do realizacji projektu przez jednostkę naukową zaangażowaną w projekt oraz zbyt duża liczba wymaganych dokumentów.

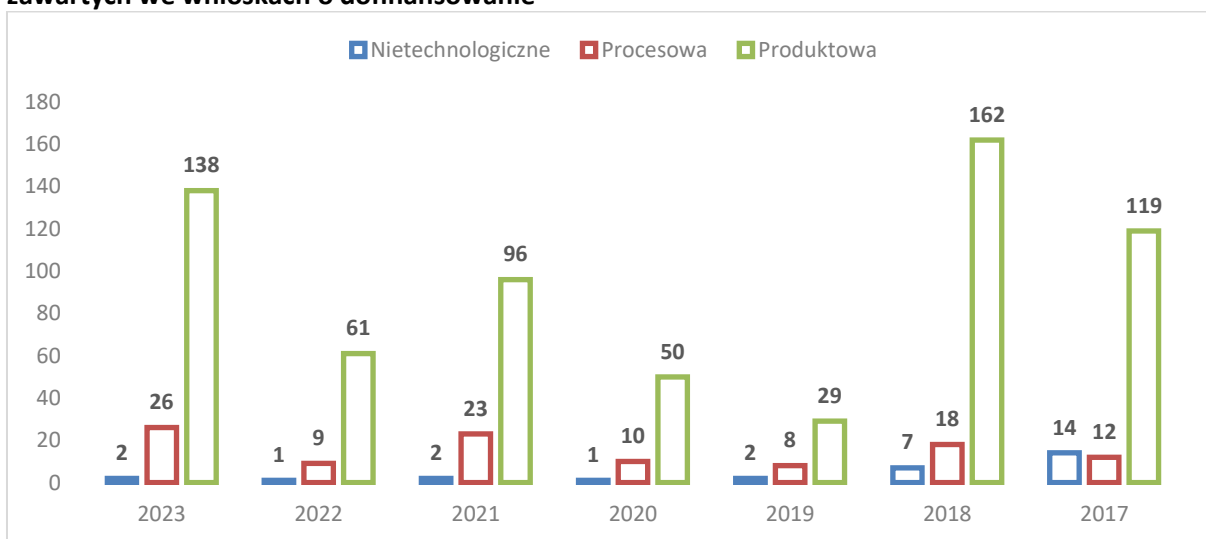
Wykres 5. Jak ocenia Pan/Pani współpracę z wykonawcą prac w ramach bonu na innowację?

Źródło: badanie CATI z beneficjentami 7 konkursu w Poddziałaniu 1.2.3 Bony na innowacje (N=56) wraz z porównaniem wyników badań przeprowadzonych w poprzednich latach.

W oparciu o informacje zawarte we wnioskach o dofinansowanie projektów w ramach 7 konkursu Poddziałania 1.2.3, **łącznie wdrożonych innowacji wyniosła 166** z czego przeważająca część (tak jak w poprzednich konkursach) przypadła na innowacje produktowe (138). Na drugim miejscu w poniższym zestawieniu uplasowały się innowacje procesowe, lecz ich liczba była już znacznie niższa (26). Jednocześnie wdrożono jedynie dwie innowacje nietechnologiczne (organizacyjne/marketingowe). W poprzednich latach liczby te ulegały znacznym wahaniom, co jednak wynikało z odmiennej liczby podmiotów objętych wsparciem, zaś same proporcje poszczególnych rodzajów innowacji pozostawały zbliżone.

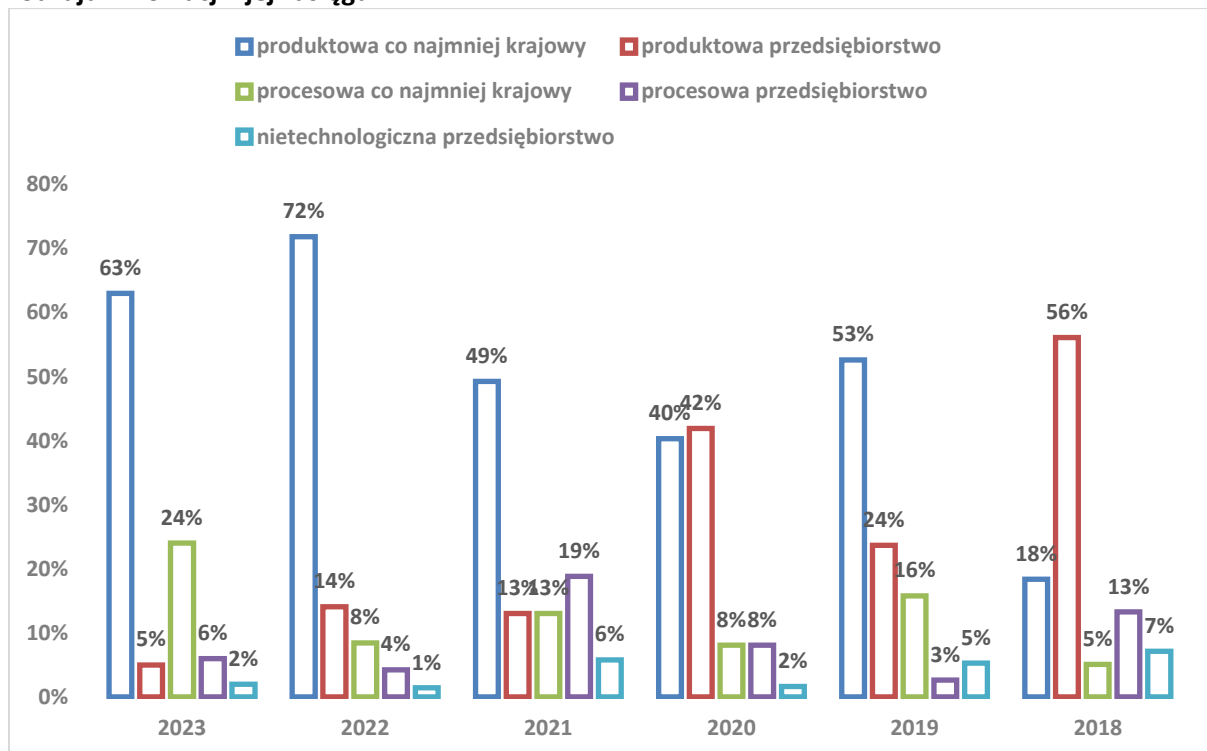
Wykres 6. Liczba wdrożonych innowacji w przedsiębiorstwach z uwzględnieniem rodzaju innowacji zawartych we wnioskach o dofinansowanie

Źródło: informacje pochodzące z wniosków o dofinansowanie analizowanych w Poddziałaniu 1.2.3 Bony na innowacje.

Wdrażane innowacje, najczęściej miały charakter produktowy i wprowadzane były w skali co najmniej krajowej (63%). Część przedsiębiorstw wdrożyła również innowacje procesowe w skali krajowej, lecz ich liczba była już znacznie niższa (24%). Pozostałe rodzaje innowacji podejmowane były jeszcze rzadziej.

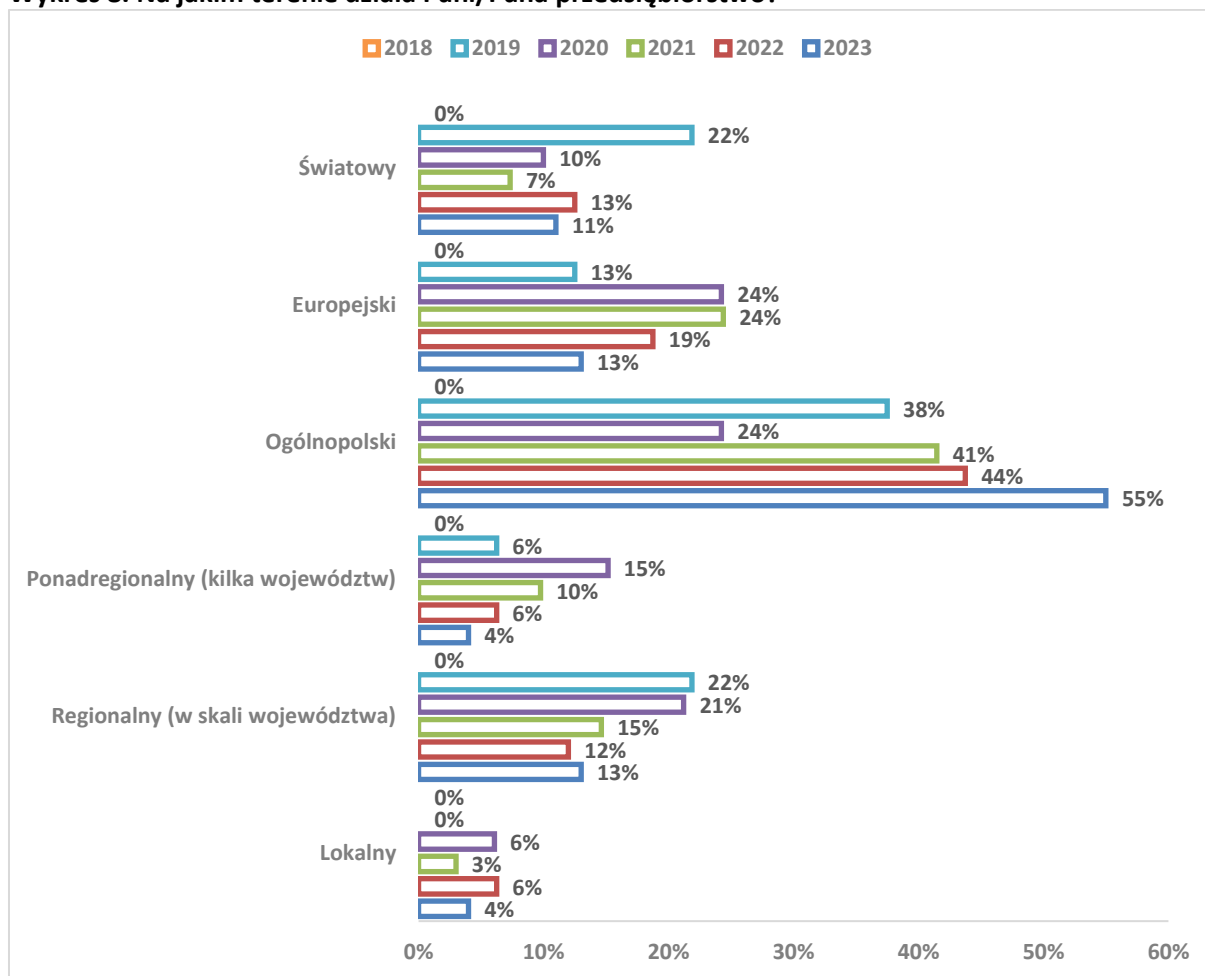
Wykres 7. Liczba beneficjentów wdrażających innowacje w przedsiębiorstwach z uwzględnieniem rodzaju innowacji i jej zasięgu

Źródło: informacje pochodzące z wniosków o dofinansowanie analizowanych w Poddziałaniu 1.2.3 Bony na innowacje.

Beneficjentami 7 naboru wniosków w ramach Poddziałania 1.2.3 RPO WM 2014-2020 – podobnie jak w przypadku wcześniejszych naborów – były najczęściej **firmy o zasięgu ogólnopolskim**. Warto jednak zauważyć, że firmy o zasięgu krajowym stanowiły istotną większość badanych (75%). Za stosunkowo niższy udział podmiotów działających w skali ponad krajowej (w stosunku do firm ograniczających się do rynku polskiego) odpowiadać może poziom posiadanych środków finansowych, które tego typu podmioty przeznaczyć mogą na działalność innowacyjną (tj. bez potrzeby wspierania się finansowaniem zewnętrznym).

Wykres 8. Na jakim terenie działa Pani/Pana przedsiębiorstwo?

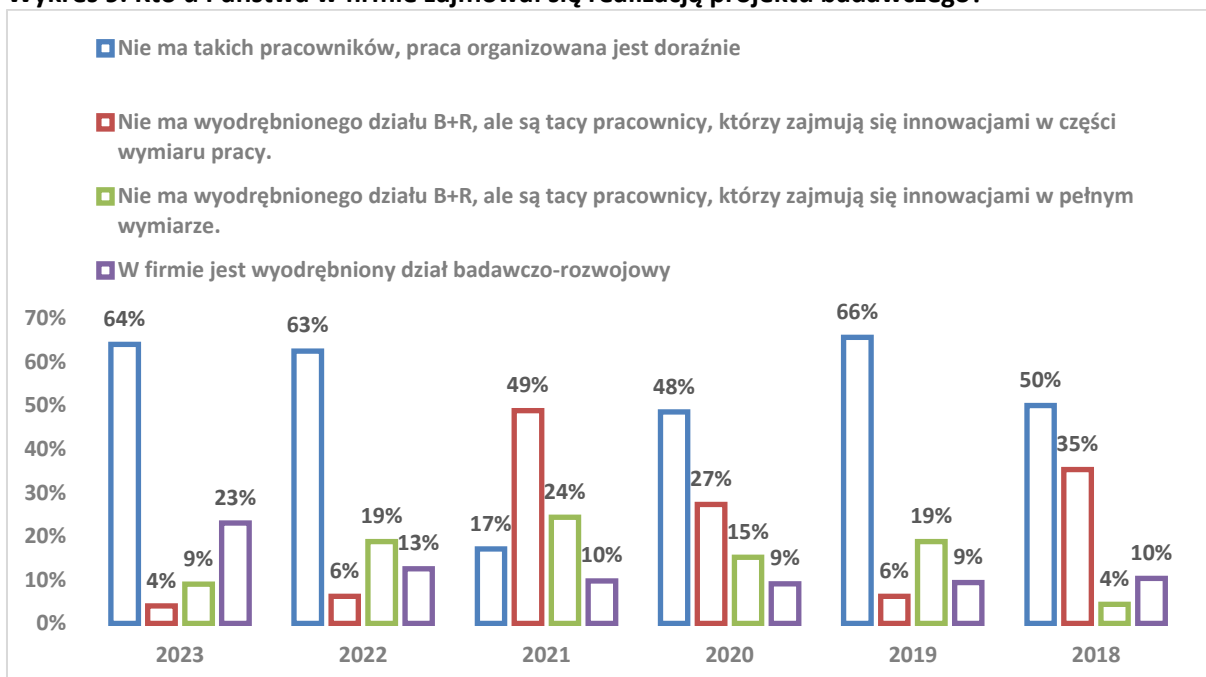
Źródło: badanie CATI z beneficjentami 7 konkursu w Poddziałaniu 1.2.3 Bony na innowacje (N=56) wraz z porównaniem wyników badań przeprowadzonych w poprzednich latach.

Przeprowadzona analiza wyników badania ankietowego wykazała, że **beneficjenci 7 naboru najczęściej nie posiadali dedykowanych pracowników, którzy zajmowaliby się realizacją projektu badawczego**, a pracę w tym zakresie organizowano doraźnie (64% wskazań). W 23% przedsiębiorstwach, które otrzymały wsparcie w ramach 7 naboru, funkcjonowały wyodrębnione działy badawczo-rozwojowe, na które składało się od jednego do kilkunastu pracowników. Warto zaznaczyć, że udział ten jest jednak wyższy niż w przypadku naborów prowadzonych w latach ubiegłych.

Można tym samym wnioskować, że firmy posiłkujące się wsparciem w ramach analizowanej interwencji najczęściej znajdują się na stosunkowo wczesnym etapie rozwoju w zakresie działalności innowacyjnej, nie posiadając rozwiniętych struktur za nią odpowiedzialnych (udział podmiotów posiadających takie wyodrębnione działy utrzymywał się na zbliżonym poziomie przez wszystkie lata wdrażania interwencji). Niemniej, biorąc pod uwagę wspomniany powyżej stosunkowo wyższy udział podmiotów z wyodrębnionym działem badawczo-rozwojowym (w porównaniu do lat poprzednich) zauważa się wzrost zainteresowania programem przez firmy prowadzące już działania o charakterze innowacyjnym.

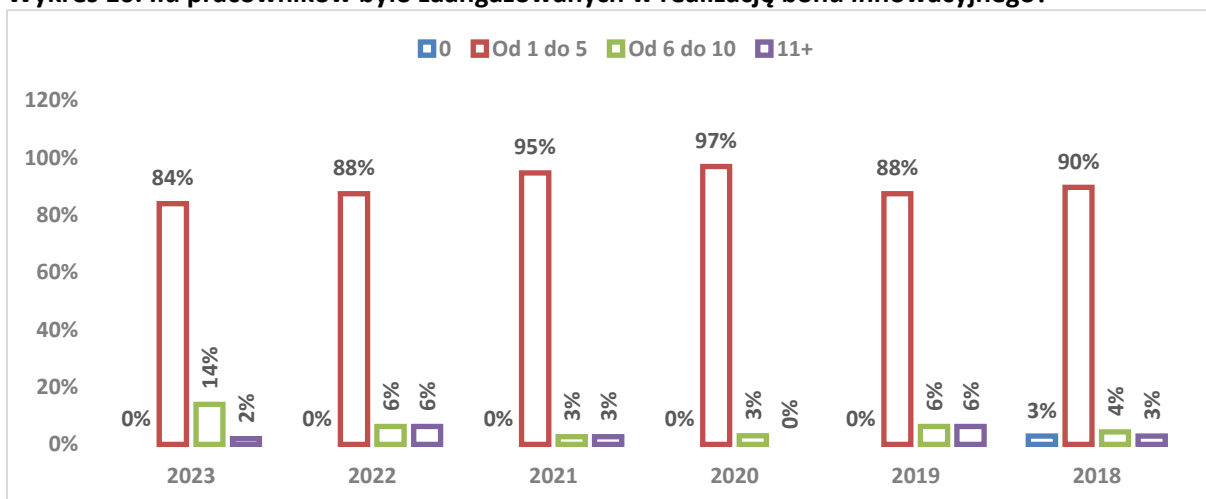
Wykres 9. Kto u Państwa w firmie zajmował się realizacją projektu badawczego?

Źródło: badanie CATI z beneficjentami 7 konkursu w Poddziałaniu 1.2.3 Bony na innowacje (N=56) wraz z porównaniem wyników badań przeprowadzonych w poprzednich latach.

Powyższy wniosek potwierdza również analiza kolejnego z pytań ankietowych. Przedsiębiorstwa będące bowiem beneficjentami 7 naboru wniosków o dofinansowanie w ramach analizowanego Poddziałania **zatrudniały średnio 24 pracowników** (zakres wskazań mieścił się w granicach od 0 do 240 pracowników) natomiast w realizację bonu na innowację zaangażowanych było najczęściej (podobnie jak w latach ubiegłych) zaledwie od 1 do 5 pracowników.

Wykres 10. Ilu pracowników było zaangażowanych w realizację bonu innowacyjnego?

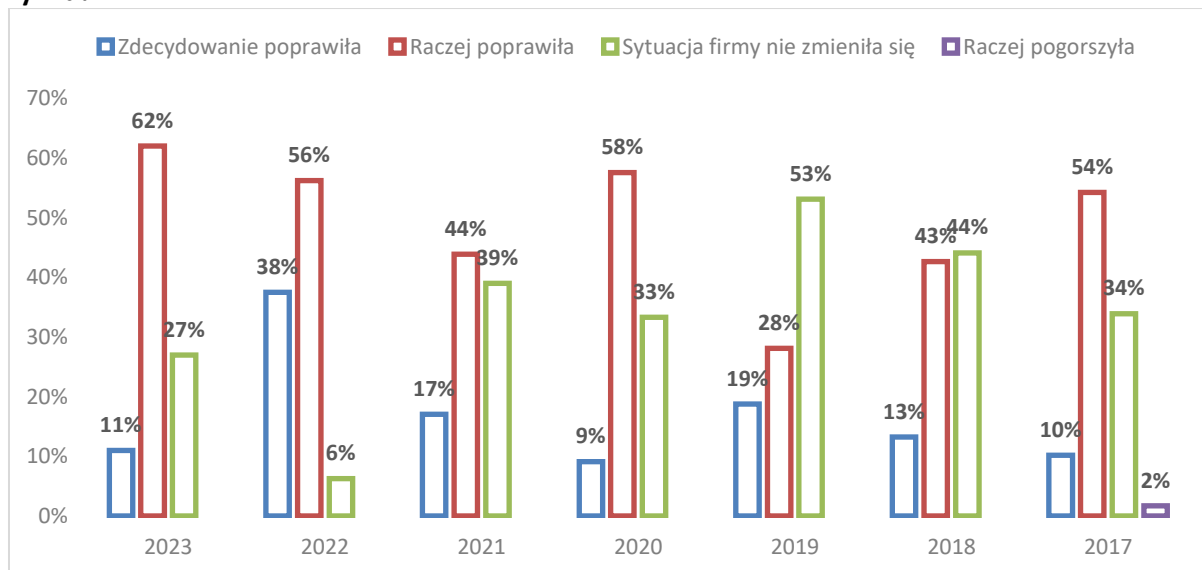
Źródło: badanie CATI z beneficjentami 7 konkursu w Poddziałaniu 1.2.3 Bony na innowacje (N=56).

5.1.2. Wpływ projektów na rozwój małopolskich przedsiębiorstw

W ramach analizy wpływu projektów realizowanych w ramach 7 konkursu poddziałania 1.2.3 na rozwój małopolskich przedsiębiorstw udzielono odpowiedzi na pytanie badawcze **W jakim stopniu sposób wykorzystania innowacji przyczynił się do rozwoju firmy? oraz W jakim stopniu interwencja przyczyniła się do usprawnienia procesu transferu technologii i zwiększenia poziomu wdrożenia innowacji do działalności rynkowej przedsiębiorstw wspartych w ramach poddziałania 1.2.3. RPO WM?**

Wyniki aktualnych badań ankietowych z beneficjentami 7 naboru w ramach Poddziałania 1.2.3 wskazują, że **identyfikowali oni istotny wpływ realizowanych projektów na sytuację firmy na rynku**. Oceny pozytywne przypadły na aż 73% ogółu ocen, a pozostali badani stwierdzili, że sytuacja firmy nie zmieniła się. Brak ocen negatywnych jest szczególnie istotny ze względu na stosunkowo trudne warunki gospodarcze, w którym przyszło działać beneficjentom ww. naboru (m.in. znaczący wpływ inflacji i wysokich stóp procentowych). Warto ponadto zaznaczyć, że również w poprzednich naborach (organizowanych w latach poprzednich) nigdy nie odnotowano ocen negatywnych – za wyjątkiem 2017 r., kiedy to udzielono jedną tego typu ocenę.

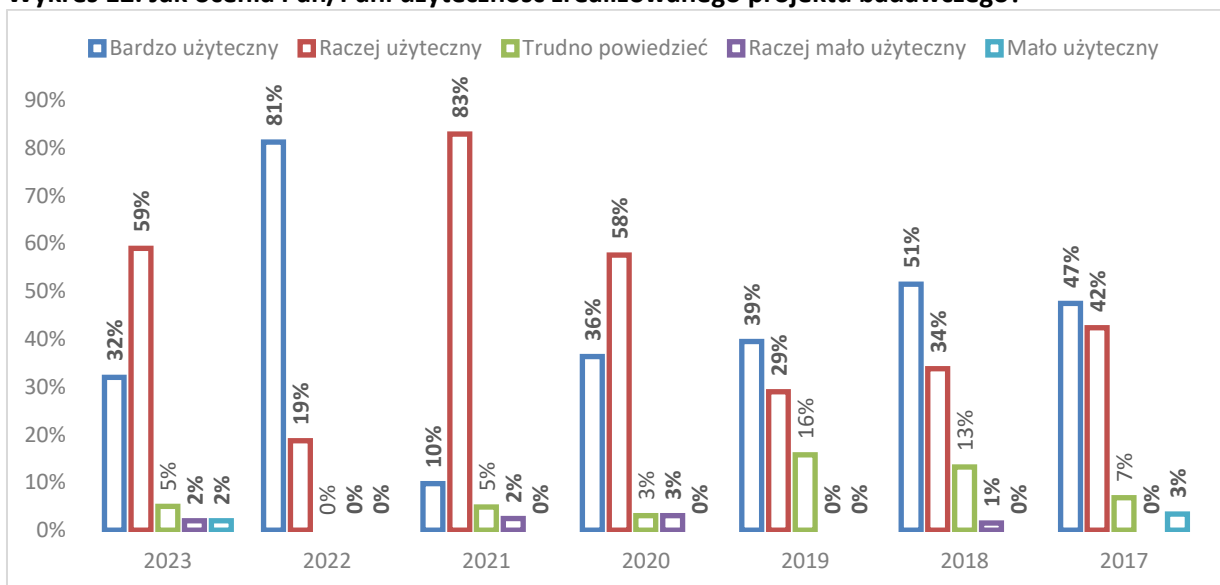
Wykres 11. Proszę ocenić, na ile realizacja projektu badawczego poprawiła sytuację firmy na rynku?

Źródło: badanie CATI z beneficjentami 7 konkursu w Poddziałaniu 1.2.3 Bony na innowacje (N=56) wraz z porównaniem wyników badań przeprowadzonych w poprzednich latach.

Jak ponadto wskazują wyniki przeprowadzonego badania ankietowego, **beneficjenci 7 naboru pozytywnie ocenili użyteczność zrealizowanego projektu badawczego** – na oceny te przypadło bowiem aż 91% ogółu odpowiedzi (przy czym wysoki udział tego typu odpowiedzi był charakterystyczny również dla badań realizowanych w poprzednich latach). Oceny neutralne udzieliło 5% badanych, wobec czego na wariant negatywny przypadło jedynie 4% ocen, które argumentowano negatywnymi doświadczeniami związanymi ze współpracą z jednostką naukową zaangażowaną w projekt.

Wykres 12. Jak ocenia Pan/Pani użyteczność zrealizowanego projektu badawczego?

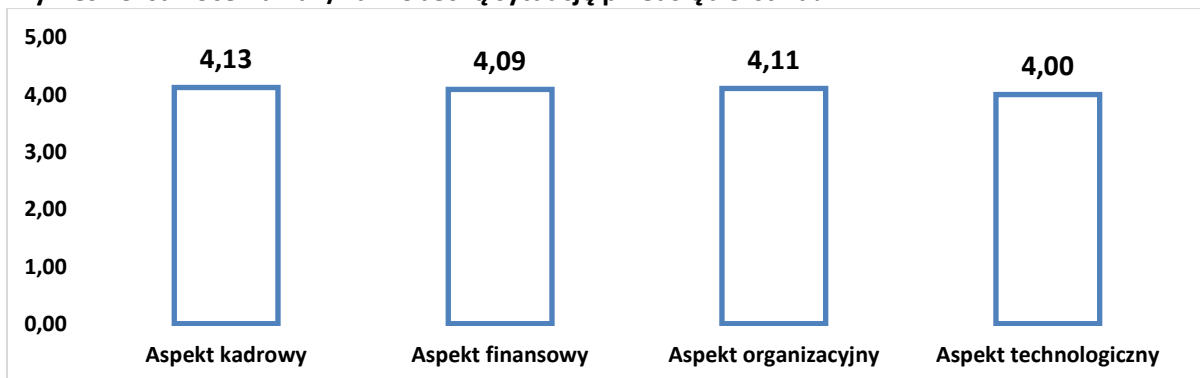

Źródło: badanie CATI z beneficjentami 7 konkursu w Poddziałaniu 1.2.3 Bony na innowacje (N=56) wraz z porównaniem wyników badań przeprowadzonych w poprzednich latach.

Na istotny wpływ interwencji w usprawnieniu procesu transferu technologii i zwiększeniu poziomu wdrożenia innowacji do działalności rynkowej zwrócili również uwagę uczestnicy panelu ekspertów. Potwierdzili oni duże znaczenie oferowanego dotychczas wsparcia, a jego popularność i rozpoznawalność przemawia jednocześnie za potrzebą kontynuowania kolejnej edycji w ramach kolejnej perspektywy finansowej.

Wracając do przeprowadzonego badania ankietowego, beneficjenci 7 naboru Poddziałania 1.2.3 Programu **wysoko ocenili również obecną sytuację reprezentowanego przez nich przedsiębiorstwa**. W skali od 1 do 5, gdzie 1 to bardzo źle, a 5 – bardzo dobrze, średnia ocen ankietowanych wahała się od 4,00 w przypadku aspektu technologicznego do 4,13 w przypadku oceny aspektu kadrowego. Należy jednak zaznaczyć, że obecna ocena w dużym stopniu obciążona jest negatywnym wpływem czynników zewnętrznych (inflacja, wysoki poziom stóp procentowych, niepewność na rynkach światowych).

Wykres 13. Jak ocenia Pan/Pani obecną sytuację przedsiębiorstwa?

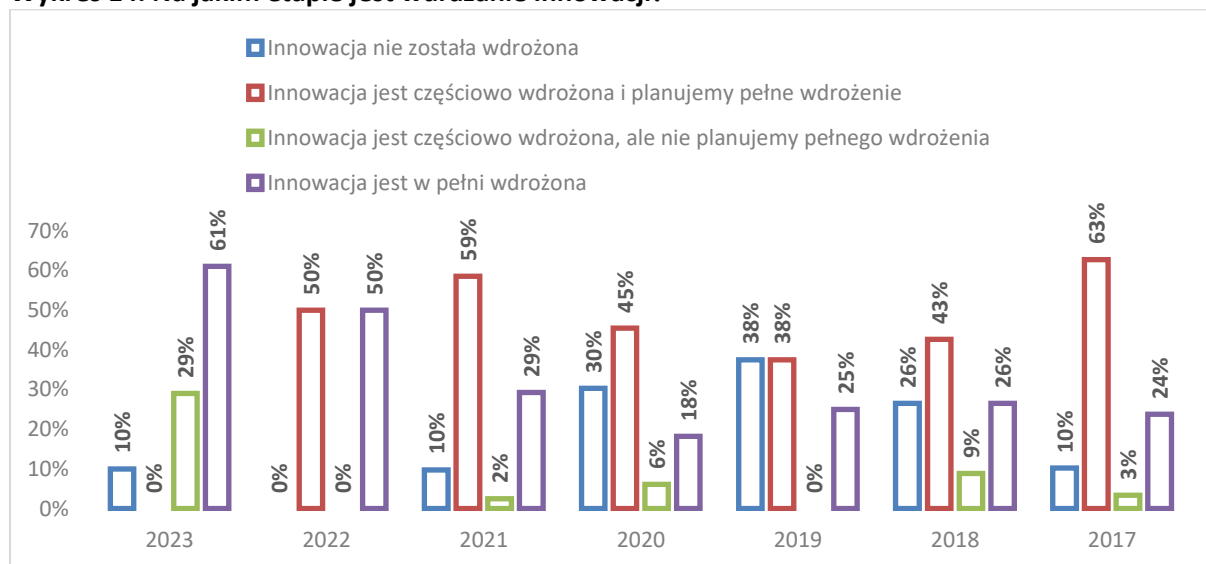

Źródło: badanie CATI z beneficjentami 7 konkursu w Poddziałaniu 1.2.3 Bony na innowacje (N=56) wraz z porównaniem wyników badań przeprowadzonych w poprzednich latach.

W tym miejscu warto również zwrócić uwagę na wnioski płynące z przeprowadzonego panelu ekspertów. Uczestnicy zwrócili bowiem uwagę, że wpływu analizowanej interwencji nie należy upatrywać jedynie we wdrożonej innowacji/zrealizowanym projekcie. Kluczowe bowiem jest nawiązanie relacji na linii biznes-nauka – **dla wielu beneficjentów bowiem realizacja projektu była okazją do pierwszego kontaktu z jednostką naukową**. Jak wskazywali uczestnicy wywiadu, znaczna część przedsiębiorców (szczególnie mniejsze podmioty) nie posiadała dotychczas tego typu doświadczeń oraz nie byli świadomi możliwości prowadzenia tego rodzaju współpracy, a zebrane obecnie doświadczenia mogą zaowocować kolejnymi kontaktami na linii nauka-biznes i dalszego rozwoju innowacyjności regionu.

W momencie realizacji niniejszego badania, **większość ankietowanych beneficjentów 7 naboru (61%) deklarowało, że planowana przez nich innowacja została wdrożona w całości** (i jest to najlepszy wynik spośród wszystkich lat w których organizowane były nabory) lub częściowo, ale planowane jest jej pełne wdrożenie (29%). Czas, jaki zajęło wprowadzenie innowacji w badanych firmach, w większości przypadków ograniczał się do 6 miesięcy. W zdecydowanej większości przypadków (94%) respondenci deklarowali, że reprezentowane przez nich przedsiębiorstwo planuje rozwijać omawianą innowację również w przyszłości. Należy również zwrócić uwagę na respondentów, którzy wskazali że innowacja nie została wdrożona (11%) – co istotne bowiem, brak wdrożenia wynikał najczęściej ze stosunkowo niedawnego zakończenia projektu (wobec czego wciąż istnieją plany na jej wdrożenie), bądź problemu stricte technologicznego (np. trudności w wypracowaniu prototypu). Wskazanie ww. powodów jest o tyle istotne, iż (jak zauważyli również uczestnicy panelu ekspertów) nie świadczy to bowiem o błędach w projekcie samej interwencji.

Wykres 14. Na jakim etapie jest wdrażanie innowacji?

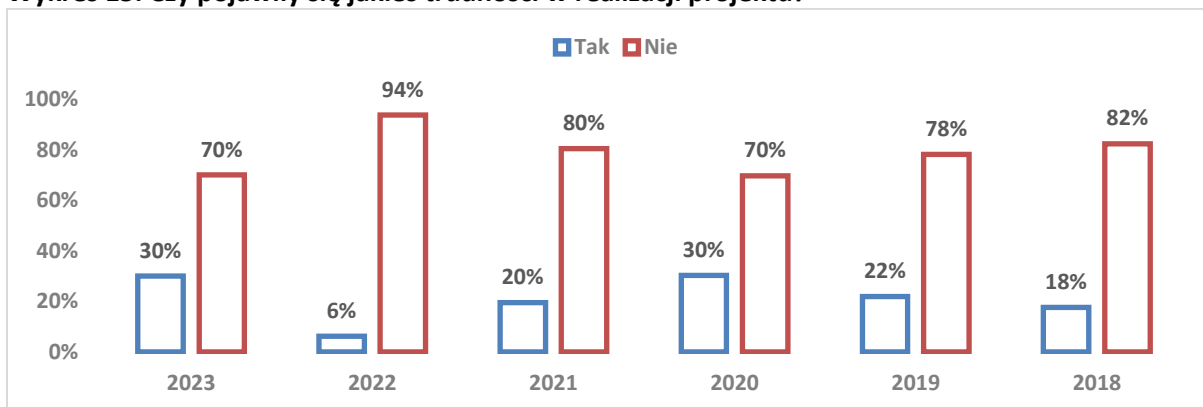
Źródło: badanie CATI z beneficjentami 7 konkursu w Poddziałaniu 1.2.3 Bony na innowacje (N=56) wraz z porównaniem wyników badań przeprowadzonych w poprzednich latach.

5.1.3. Czynniki sukcesu i czynniki porażki realizowanych projektów

W niniejszym rozdziale udzielono odpowiedzi na pytanie badawcze: Czy beneficjenci napotykali jakieś trudności podczas realizacji projektu, a jeśli tak, to jakiego rodzaju? Jakie czynniki miały wpływ na sukces wspartych projektów? Jakie czynniki miały wpływ na niepowodzenia projektów?

Spśród beneficjentów 7 naboru Poddziałania 1.2.3, którzy wzięli udział w badaniu CATI, **tylko 30% badanych natrafiło na trudności z wdrożeniem projektu**. Należy jednak zaznaczyć, że jest to wyższy poziom niż w poprzednim (szóstym) naborze.

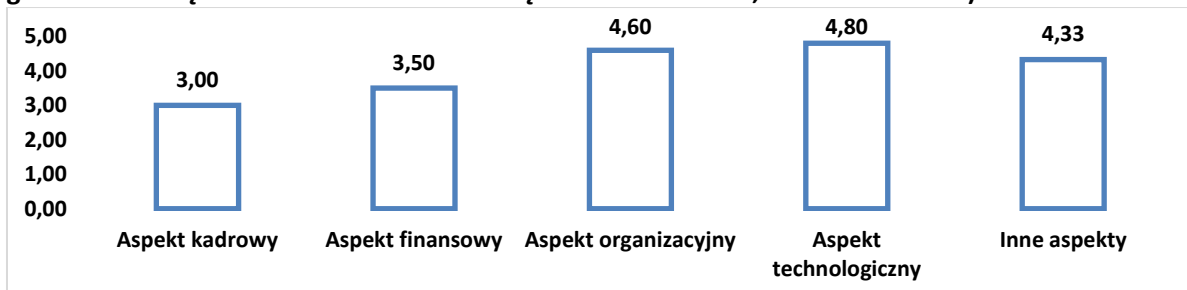
Wykres 15. Czy pojawiły się jakieś trudności w realizacji projektu?

Źródło: badanie CATI z beneficjentami 7 konkursu w Poddziałaniu 1.2.3 Bony na innowacje (N=56) wraz z porównaniem wyników badań przeprowadzonych w poprzednich latach.

Napotykanne trudności dotyczyły głównie aspektu technologicznego oraz organizacyjnego (średnie wskazań kolejno 4,80 oraz 4,60). W przypadku wariantu odnoszącego się do innych aspektów problemowych wskazywano głównie na sytuację gospodarczo-polityczną (wzrost cen, wojna w Ukrainie), problemy z łańcuchami dostaw oraz brak elastyczności w zakresie terminów realizacji projektu. Warto zaznaczyć, że na analogiczne problemy wskazywali uczestnicy przeprowadzonego panelu ekspertów.

Wykres 16. Jakich aspektów dotyczyły trudności i na jaką skalę? (odpowiedzi w skali od 1 do 5 gdzie 1 to obciążenie bardzo małe a 5 obciążenie bardzo duże, wartości średnie)

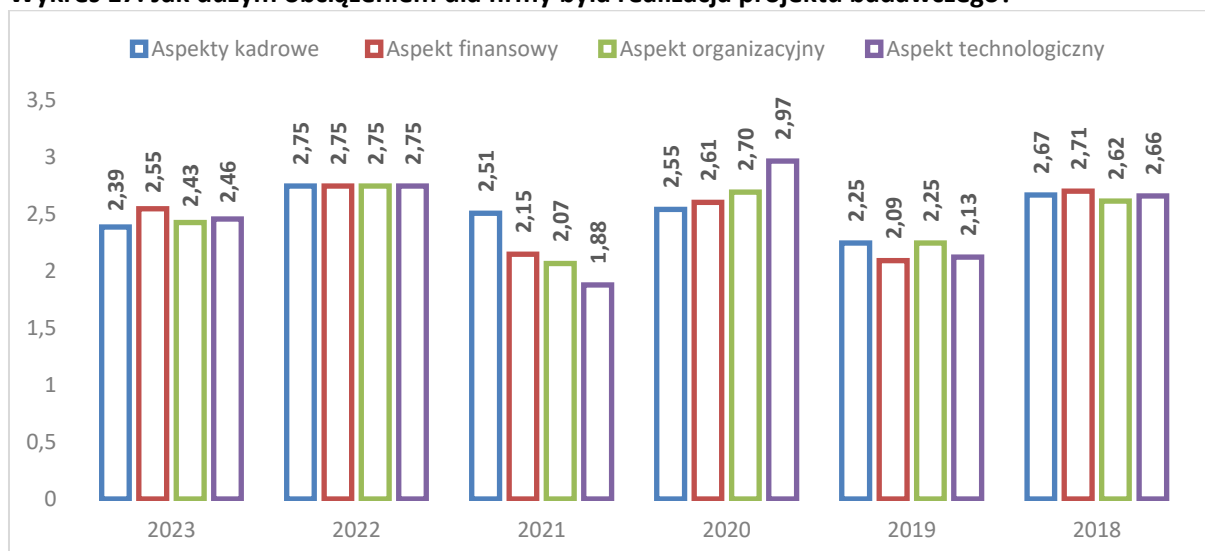

Źródło: badanie CATI z beneficjentami 7 konkursu w Poddziałaniu 1.2.3 Bony na innowacje (N=56) wraz z porównaniem wyników badań przeprowadzonych w poprzednich latach.

Zgodnie z deklaracjami beneficjentów Poddziałania 1.2.3 zebranymi w trakcie badania ankietowego, **realizacja projektu badawczego była zazwyczaj jedynie przeciętnym obciążeniem dla firmy**. Zgodnie

z wynikami badań średnie ocen respondentów – udzielone w skali od 1 do 5, gdzie 1 oznacza obciążenie bardzo małe, a 5 obciążenie bardzo duże – wahały się między 2,39 a 2,55. Wyniki badań prowadzonych w latach poprzedzających również wskazywały na średnie oznaczające przeciętny poziom obciążeń.

Wykres 17. Jak dużym obciążeniem dla firmy była realizacja projektu badawczego?

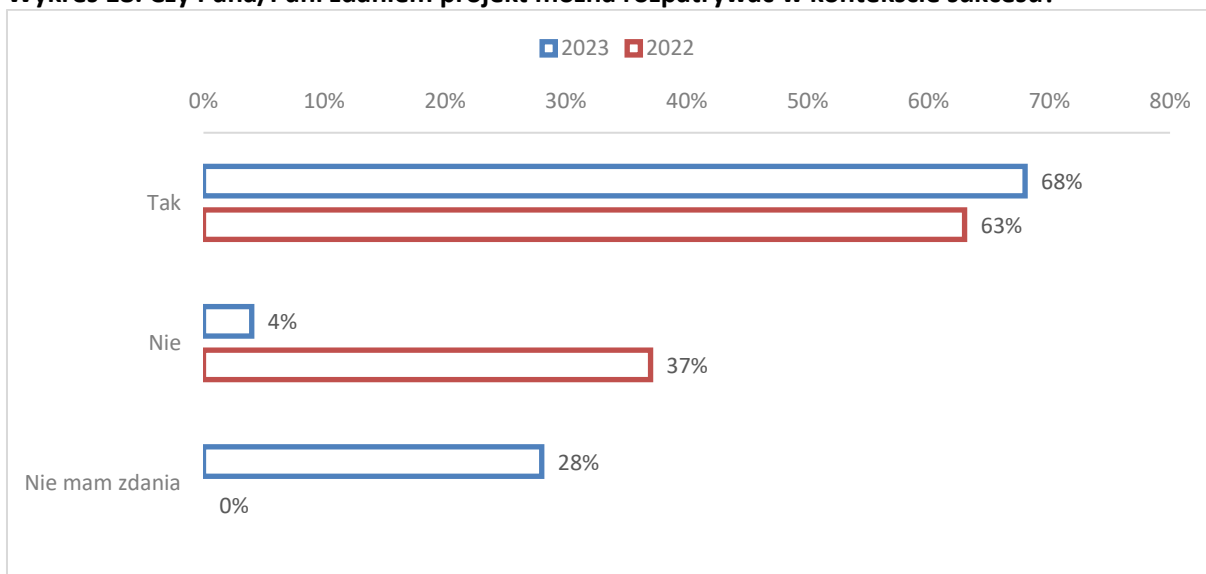

Źródło: badanie CATI z beneficjentami 7 konkursu w Poddziałaniu 1.2.3 Bony na innowacje (N=56) wraz z porównaniem wyników badań przeprowadzonych w poprzednich latach.

Zdaniem większości respondentów badania ankietowego – beneficjentów 7 naboru, którzy złożyli wnioski o płatność końcową – zrealizowany przez nich projekt można rozpatrywać w kontekście sukcesu (68% wskazań, co stanowi wynik wyższy o 5 p.p. względem ubiegłorocznego badania). Pozostałe 28% badanych nie miało zdania w tym aspekcie, a jedynie 4% udzieliło oceny negatywnej. Oceny negatywne ponownie odnosiły się do niekorzystnych doświadczeń związanych ze współpracą z jednostką naukową zaangażowaną w projekt. Badanie pozwoliło jednocześnie poznać **czynniki, które decydowały o sukcesie danego projektu**. Badani wymieniali w tym zakresie takie elementy, jak:

- Wykonanie wszystkich założeń przewidzianych w projekcie;
- Wdrożenie nowego produktu będącego efektem wsparcia;
- Dalsze rozwijanie innowacji (niepoprzestawanie na efektach wypracowanych w ramach projektu);
- Prowadzenie równoległych działań marketingowych przygotowujących wejście nowego produktu/usługi;
- Zaangażowanie zespołu projektowego;
- Partnerskie nastawienie przedsiębiorstwa i jednostki naukowej zaangażowanej w projekt;
- Faktyczne wykorzystywanie wdrożonej innowacji w codziennej działalności podmiotu;
- Uzyskanie nowych klientów;
- Zakup nowych maszyn i urządzeń pozwalających na czerpanie rzeczywistych korzyści z wdrożonych innowacji.

Wykres 18. Czy Pana/Pani zdaniem projekt można rozpatrywać w kontekście sukcesu?

Źródło: badanie CATI z beneficjentami 7 konkursu w Poddziałaniu 1.2.3 Bony na innowacje (N=56) wraz z porównaniem wyników badania przeprowadzonego w 2022 r.

5.1.4. Wysokość bonów

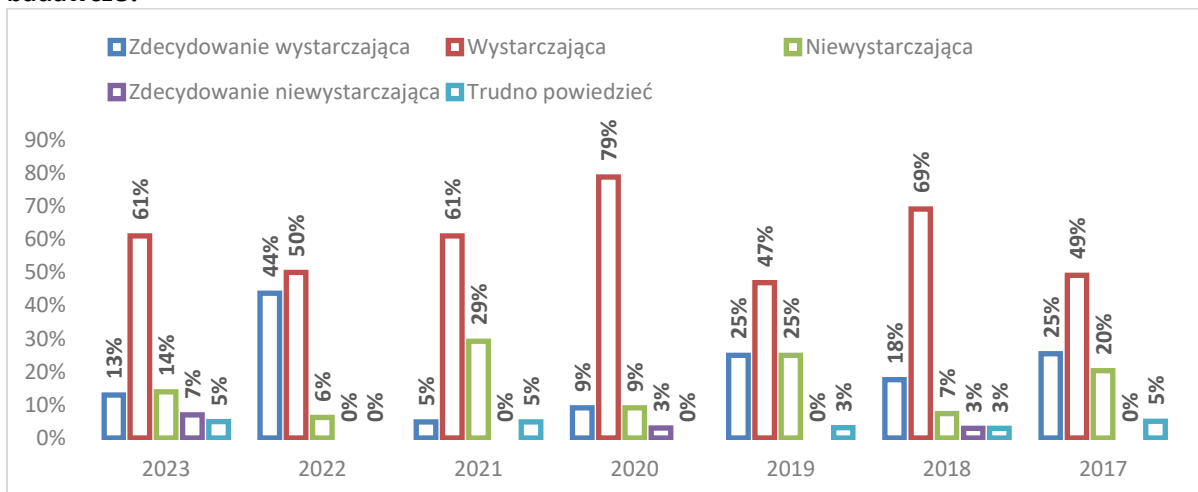
W ramach niniejszego rozdziału udzielono odpowiedzi na pytanie badawcze Czy środki przeznaczone w ramach obu bonów (małego i dużego) były wystarczające, aby przedsiębiorstwo wdrożyło innowację produktową, procesową lub nietechnologiczną? W jakim stopniu wysokość bonów odpowiadała na potrzeby rynku w tym zakresie? Jaki jest udział projektów wspartych w ramach poszczególnych bonów w skali całego konkursu?

Zgodnie z założeniami 7 naboru, możliwe było uzyskanie wsparcia w wysokości do 500 tys. PLN kosztów kwalifikowanych. Analiza wyników naboru pozwala z kolei stwierdzić, że średnia wartość kosztów kwalifikowanych w ramach wspartych projektów wyniosła 428,7 tys. PLN (wartości te mieściły się z kolei w przedziale 126-500 tys. PLN).

Badanie ankietowe wskazuje, że dla większości beneficjentów 7 naboru Poddziałania 1.2.3 RPO WM 2014-2020 **wartość bonu na innowację była zdecydowanie/raczej wystarczająca**, by przeprowadzić zaplanowane prace badawcze (74% ogółu odpowiedzi). Tak wysoki odsetek wynika niewątpliwie z możliwości finansowania komponentu wdrożeniowego. W przypadku ocen negatywnych (21%) wskazywano na negatywny wpływ inflacji, który sprawił, że pierwotne wartości okazywały się niedoszacowane.

Wykres 19. Czy wartość bonu była wystarczająca do tego, żeby przeprowadzić zaplanowane prace badawcze?

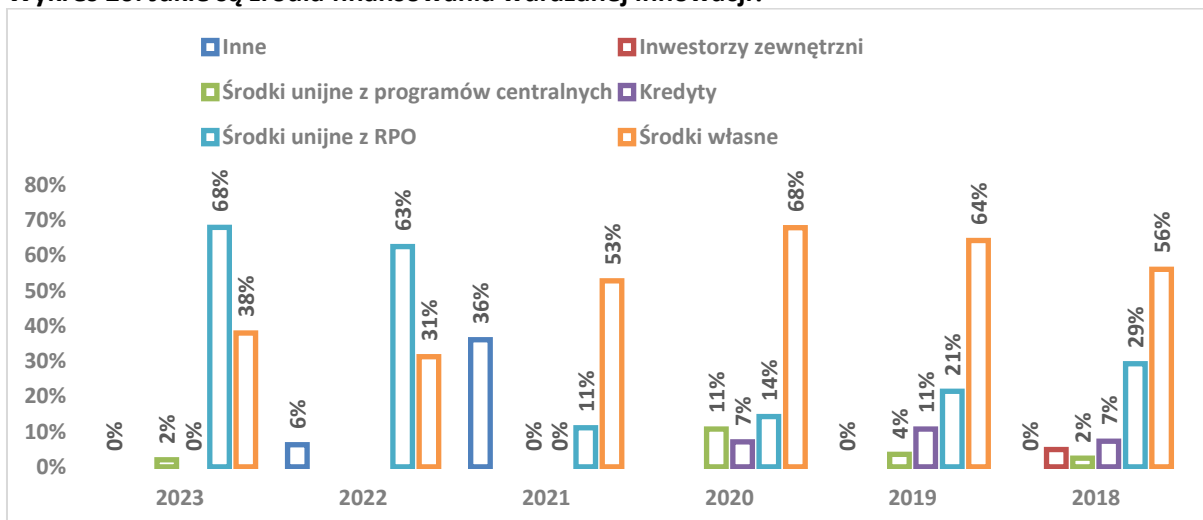

Źródło: badanie CATI z beneficjentami 7 konkursu w Poddziałaniu 1.2.3 Bony na innowacje (N=56) wraz z porównaniem wyników badań przeprowadzonych w poprzednich latach.

Do kwestii wysokości bonów odnieśli się również uczestnicy panelu ekspertów, zdaniem których ich wartość mogłaby zostać zwiększona, lecz biorąc pod uwagę charakterystykę prowadzonego wsparcia (w tym grupę docelową, tj. przedsiębiorstwa, które często nie posiadają doświadczenia we wdrażaniu innowacji) kluczowym elementem nie jest sama wysokość udzielanego wsparcia, lecz sama możliwość integracji środowiska biznesu i nauki.

Jak wynika z przeprowadzonego badania ankietowego, **innowacje wdrażane w ramach analizowanych projektów z naboru 7 finansowane były przede wszystkim z wykorzystaniem komponentu wdrożeniowego** w ramach Poddziałania 1.2.3 (68%). Na drugim miejscu uplasowały się środki własne z udziałem na poziomie 38% (warto zauważyć, że wcześniej (tj. w naborach nieuwzględniających komponentu wdrożeniowego) to właśnie środki własne stanowiły główne źródło finansowania wdrażanej innowacji).

Wykres 20. Jakie są źródła finansowania wdrażanej innowacji?

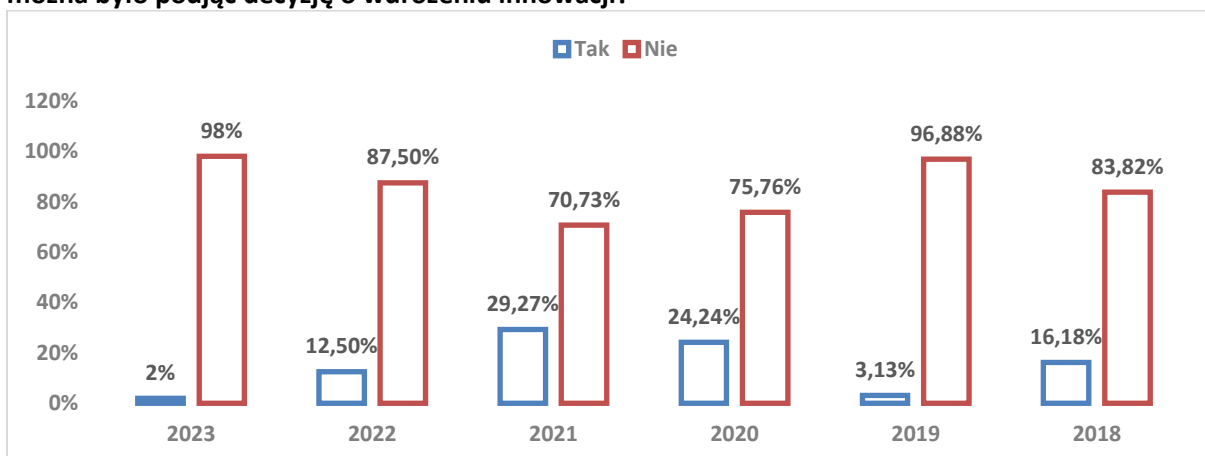

Źródło: badanie CATI z beneficjentami 7 konkursu w Poddziałaniu 1.2.3 Bony na innowacje (N=56) wraz z porównaniem wyników badań przeprowadzonych w poprzednich latach.

Jak również wynika z badania ankietowego, **jedynie jeden beneficjent wsparcia** realizowanego w ramach analizowanego naboru (2%) deklarował, że w toku prac badawczych pojawiła się **konieczność przeprowadzenia dodatkowych badań** umożliwiających podjęcie decyzji o wdrożeniu innowacji. Wynik ten jest jednocześnie najniższy biorąc pod uwagę badanie przeprowadzone uprzednio z beneficjentami wcześniejszych naborów, co świadczy zarówno o kompleksowości udzielanego wsparcia w tym odpowiedniej wartości bonów), jak i lepszym przygotowaniem samych beneficjentów do wdrożenia wyników swoich pomysłów.

Wykres 21. Czy w toku prac badawczych pojawiła się konieczność dodatkowych badań do tego, aby można było podjąć decyzję o wdrożeniu innowacji?

Źródło: badanie CATI z beneficjentami 7 konkursu w Poddziałaniu 1.2.3 Bony na innowacje (N=56) wraz z porównaniem wyników badań przeprowadzonych w poprzednich latach.

5.1.5. Gospodarcze wykorzystanie innowacji

W ramach niniejszego rozdziału udzielono odpowiedzi na pytanie badawcze: **W jakim stopniu wsparcie może przyczynić się do zwiększenia skali gospodarczego wykorzystania nowych pomysłów skutkujących wprowadzeniem na rynek nowych, ulepszonych produktów, procesów i usług?**

W perspektywie lat 2014-2020 województwo małopolskie wyodrębniło 7 obszarów inteligentnych specjalizacji, stanowiących dziedziny życia gospodarki lub nauki. Zgodnie z założeniami inteligentnych specjalizacji inwestowanie w precyzyjnie określone obszary pozwala na optymalizację działań na rzecz rozwoju gospodarczego. Skupienie działań inwestycyjnych na konkretnych obszarach gospodarki pozwala również na lepsze wykorzystanie zasobów i środków finansowych³.

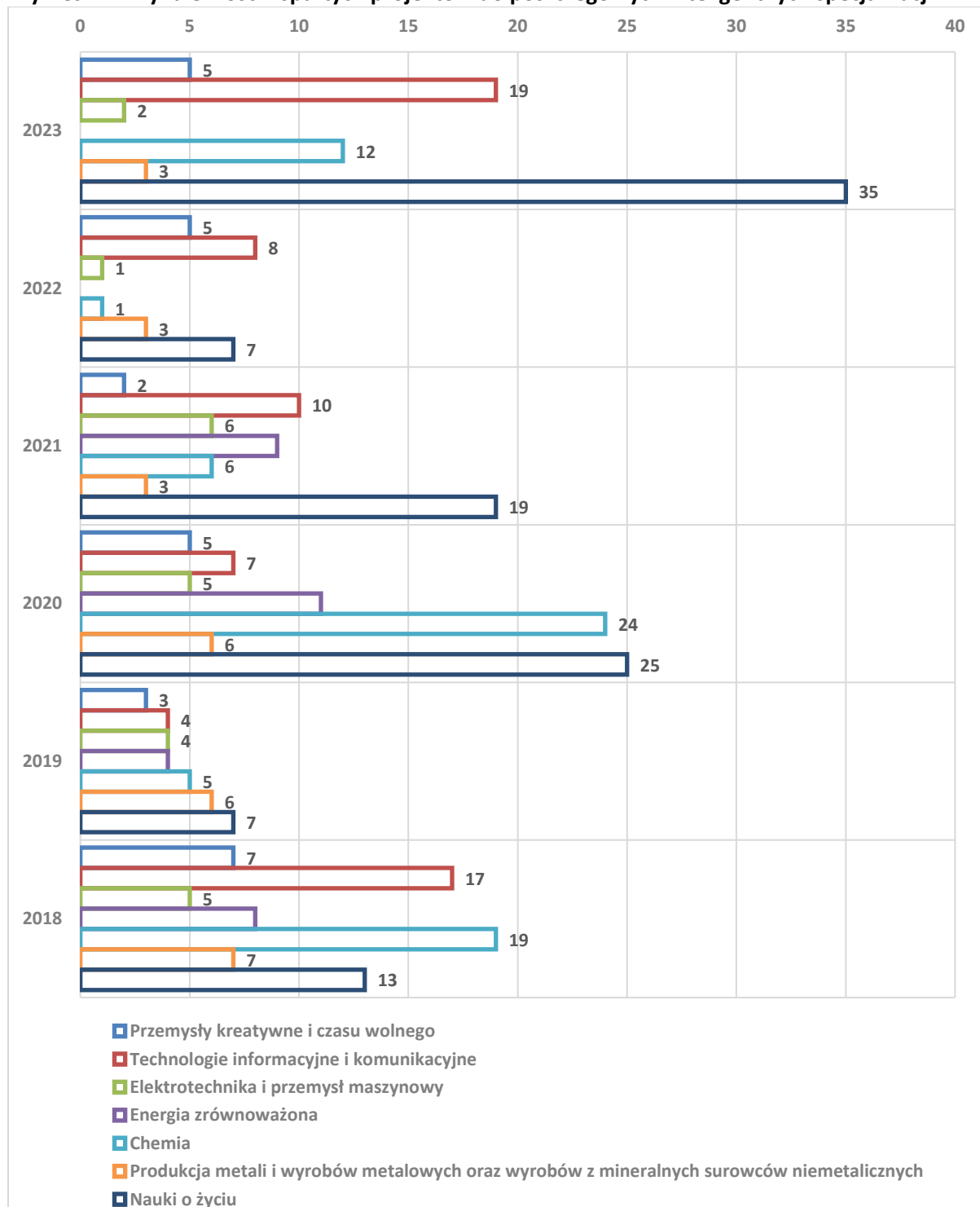
Przeprowadzone badania wykazały, że większość projektów wspartych w ramach 7 naboru bonów na innowacje realizowanych było w obszarze **Nauk o życiu** (35) oraz **Technologii informacyjnych i komunikacyjnych** (19). Biorąc pod uwagę cały okres wdrażania analizowanej interwencji, to właśnie Nauki o życiu uznac należy za obszar, w których małopolscy przedsiębiorcy najchętniej wdrażają innowacje. Każdego roku bowiem specjalizacja ta znajdowała się na pierwszej bądź drugiej pozycji (za

³ <https://www.rpo.malopolska.pl/o-programie/poznaj-zasady-dzialania-programu/inteligentne-specjalizacje> [dostęp: 21.10.2022].

wyjątkiem pierwszego roku analizy (2018 r.), kiedy to znajdowała się jednak również na wysokiej, trzeciej pozycji). W ramach wyników 7 naboru warto również zwrócić uwagę na takie specjalizacje, jak chemia (12), przemysły kreatywne i czasu wolnego oraz energia zrównoważona (po 10 projektów).

Wykres 22 Przynależność wspartych projektów do poszczególnych inteligentnych specjalizacji

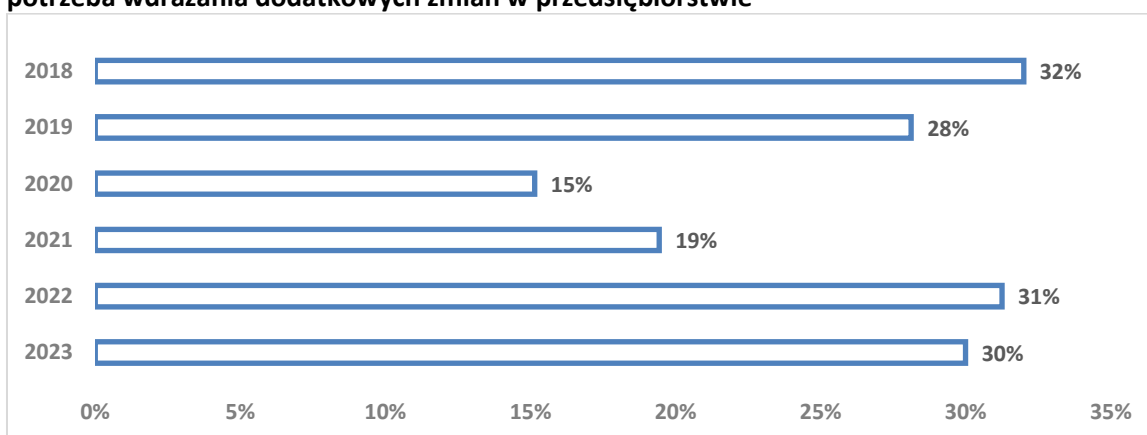

Źródło: informacje pochodzące z wniosków o dofinansowanie analizowanych w Poddziałaniu 1.2.3 Bony na innowacje.

Badanie ankietowe potwierdziło, że 30% ankietowanych beneficjentów 7 naboru wniosków o dofinansowanie deklarowało, że w wyniku wdrożonej innowacji **pojawiła się potrzeba wdrażania dodatkowych zmian w przedsiębiorstwie** (co nie jest wartością istotnie odbiegającą od wyników badań przeprowadzonych w poprzednich latach). Zmiany te dotyczyły różnorodnych elementów, tj. dopracowania sfery technologicznej, utworzenia nowej linii produkcyjnej, wprowadzenia do oferty nowego produktu, przebudowy budynku przedsiębiorstwa, wynajmu nowej hali produkcyjnej czy wyodrębnienia działu marketingu i sprzedaży.

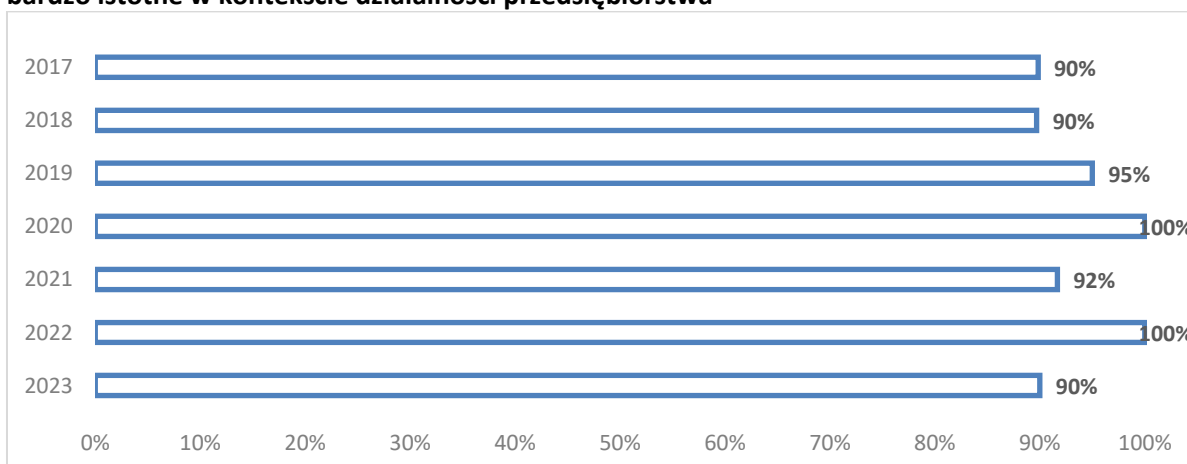
Wykres 23. Udział beneficjentów, w przypadku których w wyniku wdrożonej innowacji pojawiła się potrzeba wdrażania dodatkowych zmian w przedsiębiorstwie

Źródło: badanie CATI z beneficjentami 7 konkursu w Poddziałaniu 1.2.3 Bony na innowacje (N=56) wraz z porównaniem wyników badań przeprowadzonych w poprzednich latach.

Warto zaznaczyć, że respondenci obecnie przeprowadzonego badania CATI w zdecydowanej większości (90%) uznali, że **wdrażanie innowacji jest istotne bądź bardzo istotne dla prowadzonej przez nich działalności**. Również w poprzednich latach udział ten utrzymywał się na zbliżonym, bardzo wysokim poziomie.

Wykres 24. Udział beneficjentów, którzy uznali znaczenie wdrażania innowacji jako istotne bądź bardzo istotne w kontekście działalności przedsiębiorstwa

Źródło: badanie CATI z beneficjentami 7 konkursu w Poddziałaniu 1.2.3 Bony na innowacje (N=56) wraz z porównaniem wyników badań przeprowadzonych w poprzednich latach.

Warto jednocześnie zaznaczyć, że uczestnicy panelu ekspertów również wysoko ocenili znaczenie wdrażanej interwencji – zarówno dla rozwoju poszczególnych przedsiębiorstw, jak i samego procesu wspierania rozwoju innowacyjności regionu. Zaznaczano jednocześnie, że wspierane działania przyniosą odczuwalne skutki dopiero w przyszłości, kiedy to przedsiębiorstwa objęte interwencją wdrożą w pełni innowacje i oferować będą mogli pełny zakres usług/produktów z nimi związanych (wniosek ten podnieśli również uczestnicy przeprowadzonego panelu ekspertów, którzy zdecydowanie pozytywnie ocenili dotychczas uzyskane rezultaty, wskazując jednak, że faktyczny wpływ interwencji odczuwalny będzie dopiero za jakiś czas).

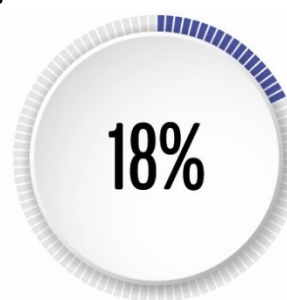
5.1.6. Ocena elementu wdrożeniowego

W ramach niniejszego rozdziału udzielono odpowiedzi na pytanie badawcze: **W jakim stopniu zmiany w regulaminie konkursu wprowadzone uchwałą nr 714/21 Zarządu Województwa Małopolskiego z dnia 1 czerwca 2021 roku dla Poddziałania 1.2.3. Bony na innowacje umożliwiające między innymi finansowanie wdrożenie projektu tj. zakup maszyn i urządzeń oraz patentów i praw majątkowych miały wpływ na zainteresowanie ubieganiem się o wsparcie? Jaki wpływ na łatwość i szybkość wdrożenia innowacji miały zmiany w regulaminie konkursowym polegające na rozszerzeniu katalogu kosztów kwalifikowanych o komponent wdrożeniowy?**

Jak wskazano w jednym z poprzednich podrozdziałów, aż 68% beneficjentów 7 naboru **finansowało wdrożenie innowacji za pośrednictwem komponentu wdrożeniowego** w ramach Poddziałania 1.2.3. Respondenci ci zostali ponadto poproszeni o ocenę, czy ich zdaniem uwzględnienie zmiany w regulaminie konkursowym polegającej na rozszerzeniu katalogu kosztów kwalifikowanych o komponent wdrożeniowy wpłynęło pozytywnie na łatwość i szybkość wdrożenia innowacji. Udział badanych, którzy udzielili pozytywnej odpowiedzi wyniósł jednak jedynie 18%. Warto jednak zaznaczyć, że żaden z badanych nie wskazał wariantu zaprzeczającego – wszyscy pozostali respondenci nie mieli bowiem zdania na ten temat (co może wynikać z braku doświadczenia w realizacji podobnych inwestycji bez wsparcia realizowanego z komponentem wdrożeniowym).

Uczestnicy panelu ekspertów jednoznacznie potwierdzili z kolei pozytywny wpływ rozszerzenia katalogu kosztów kwalifikowanych o komponent wdrożeniowy, wskazując na zwiększenie kompleksowości udzielanego wsparcia i umożliwienie sprawnego wdrożenia wypracowanych uprzednio rozwiązań.

Udział beneficjentów, zdaniem których uwzględnienie zmiany w regulaminie konkursowym polegającej na rozszerzeniu katalogu kosztów kwalifikowanych o komponent wdrożeniowy wpłynęło pozytywnie na łatwość i szybkość wdrożenia innowacji?

Źródło: Badanie ankietowe z beneficjentami 7 naboru.

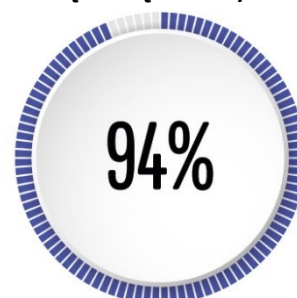
5.2. Obszar drugi będący badaniem ex-post obejmującym beneficjentów działania 1.2.3. bony na innowacje dla wszystkich naborów od 2015 do 2021 roku

Drugi obszar badania obejmuje nabory organizowane od 2015 do 2020 r. Zgodnie z założeniami badania⁴ względem naborów z okresu 2015-2018 oraz 2019-2020 postawione zostały indywidualne zestawy pytań badawczych. Część z ww. pytań pozostaje zbieżna w zakresie obu wskazanych okresów, z kolei pozostałe stanowią kwestie indywidualne dla danego okresu. Z tego względu treść niniejszego rozdziału podzielona została względem pytań badawczych, wraz ze wskazaniem informacji którego okresu dotyczy dany fragment analizy (w przypadku wspólnych/pokrywających się pytań badawczych połączono wyniki przeprowadzonych badań co umożliwiło udzielenie wspólnej, kompleksowej odpowiedzi).

Pytanie badawcze: Czy beneficjentom/przedsiębiorcom udało się wdrożyć innowację? Jeżeli nie to jakie były przyczyny? – nabory 2015-2020 (wspólna analiza dla obu okresów naborów wchodzących w skład tego obszaru badania)

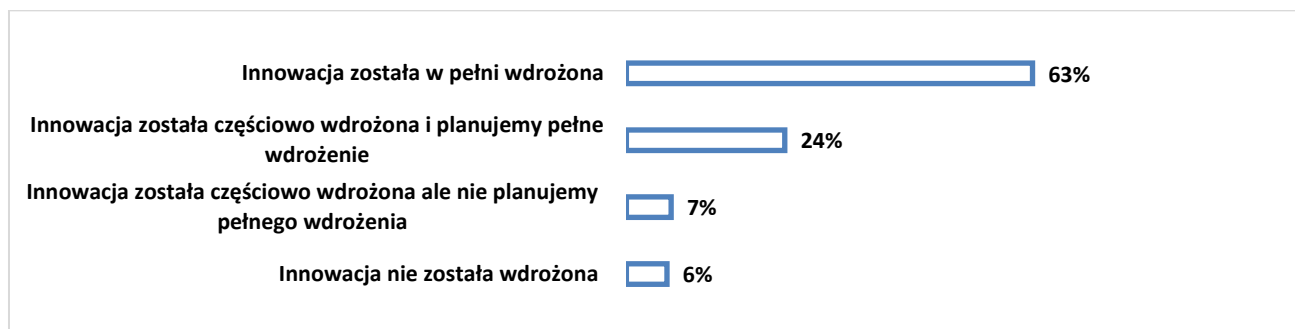
Przeprowadzone badanie wykazało, że **zdecydowana większość beneficjentów naborów z lat 2015-2020 wdrożyła wypracowaną w projekcie innowację** (aż 94%). Warto zaznaczyć, że aż 63 p.p. przypadły na podmioty, które wdrożyły innowację w pełni. Co ciekawe, biorąc pod uwagę poszczególne lata prowadzonych naborów zauważyć można rosnący udział podmiotów, którym udało się wdrożyć innowację (częściowo bądź w pełni) w okresie 2015-2018 (przy czym w 2018 r. udział ten wyniósł 100%). Dwa kolejne lata przypadają na spadek (do poziomu 91%) co tłumaczyć można negatywnymi skutkami pandemii COVID-19 (i związanymi z nią reperkusjami gospodarczymi, wpływającymi w istotny sposób na prowadzone działalności gospodarcze). Innymi powodami niewdrożenia innowacji były przebranzowienie się podmiotu, zmiany prawne i rynkowe.

Udział beneficjentów, którzy wdrożyli innowację (w całości bądź częściowo)

Źródło: Badanie ankietowe z beneficjentami naborów z lat 2015-2020 (nabory 1-6).

Wykres 25. Czy udało się Państwu wdrożyć innowację?

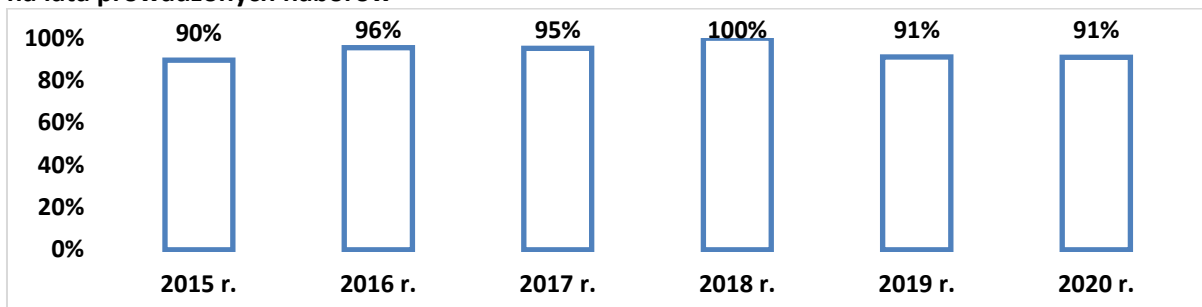

Źródło: Badanie ankietowe z beneficjentami naborów z lat 2015-2020 (nabory 1-6).

⁴ Wynikającymi z Opisu przedmiotu zamówienia.

Wykres 26. Udział beneficjentów, którzy w pełni bądź częściowo wdrożyli innowację – w podziale na lata prowadzonych naborów

Źródło: Badanie ankietowe z beneficjentami naborów z lat 2015-2020 (nabory 1-6).

Warto w tym miejscu zaznaczyć, że podczas przeprowadzonych wywiadów pogłębionych z beneficjentami, badani wielokrotnie podkreślali owocną współpracę i uzyskanie zakładanych pierwotnie wyników prowadzonych działań. Co istotne, realizacja projektu pozwoliła na pewnego rodzaju przełamanie dotychczasowych przekonań beneficjentów na temat możliwości prowadzenia tego typu współpracy – wskazywano bowiem, że dotychczas utożsamiali współpracę z jednostkami naukowymi w kontekście istotnych trudności o charakterze administracyjnym.

Pytanie badawcze: Czy przedsiębiorcy świadczą usługi/ sprzedają produkty, których realizacja była możliwa dzięki otrzymaniu bonów na innowację? Jeżeli nie to jakie są przyczyny/jakie mają w tym zakresie plany? (wspólna analiza dla obu okresów naborów wchodzących w skład tego obszaru badania)

Zdecydowana większość badanych beneficjentów naborów 1-6 (90%) potwierdziła, że **rozpoczęła świadczenie usług/sprzedaży produktów, których realizacja była możliwa dzięki udziałowi w projekcie** (przy czym aż 85 p.p. przypadło na badanych, którzy świadczyli te usługi/sprzedaż produktów jeszcze w momencie prowadzenia niniejszego badania ankietowego). Pozostałe 10% badanych, którzy nie rozpoczęli świadczenia tego typu usług/sprzedaży produktów argumentowali to głównie pandemią COVID-19 oraz (w jednostkowych przypadkach) przebranzowaniem firmy czy niekorzystnymi zmianami prawnymi.

Biorąc pod uwagę poszczególne nabory, udział podmiotów świadczących usługi/produkty możliwe do zaoferowania dzięki udziałowi w projekcie ulegał pewnym wahaniom, lecz przez cały okres pozostawał na wysokim poziomie (od 84% do 100%).

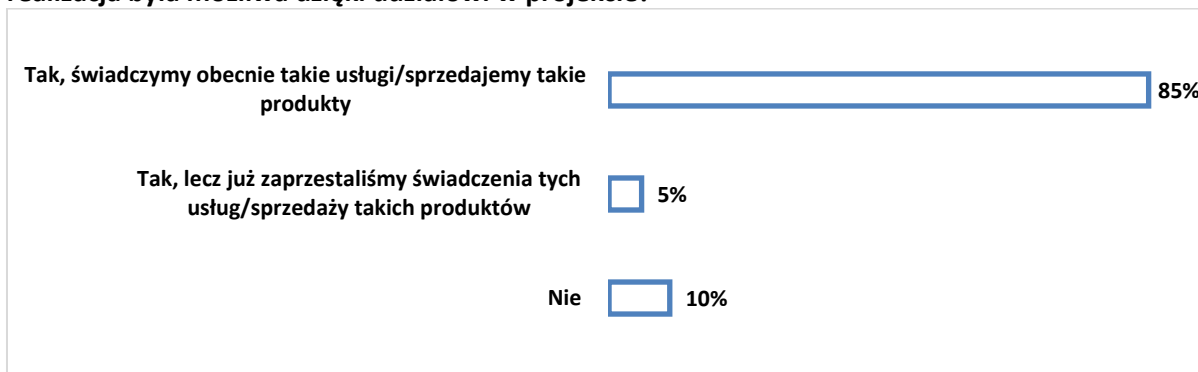
Udział beneficjentów, którzy potwierdzili rozpoczęcie świadczenia usług/sprzedaży produktów, których realizacja była możliwa dzięki udziałowi w projekcie

Źródło: Badanie ankietowe z beneficjentami naborów z lat 2015-2020 (nabory 1-6).

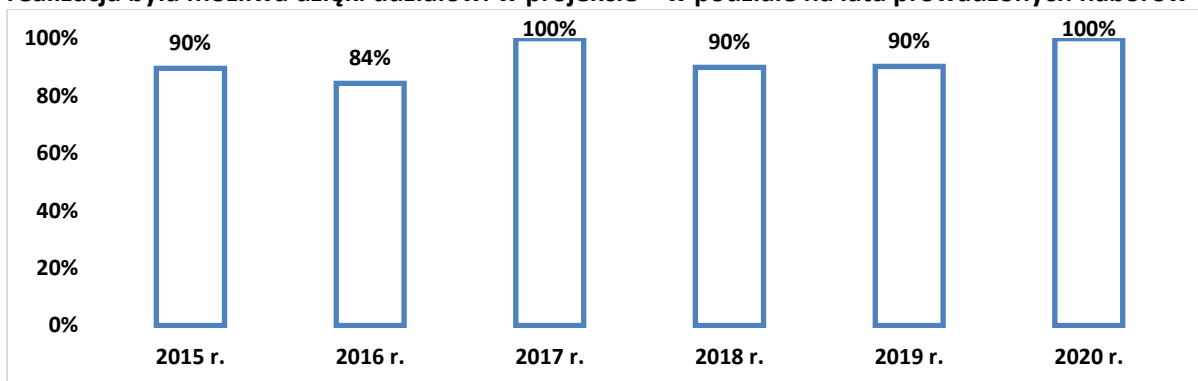

Wykres 27. Czy możliwe było rozpoczęcie świadczenia usług/sprzedaży produktów, których realizacja była możliwa dzięki udziałowi w projekcie?

Źródło: Badanie ankietowe z beneficjentami naborów z lat 2015-2020 (nabory 1-6).

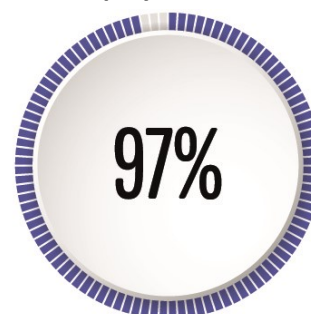
Wykres 28. Udział podmiotów, które rozpoczęły świadczenie usług/sprzedaży produktów, których realizacja była możliwa dzięki udziałowi w projekcie – w podziale na lata prowadzonych naborów

Źródło: Badanie ankietowe z beneficjentami naborów z lat 2015-2020 (nabory 1-6).

Co istotne, aż 97% badanych beneficjentów (wszystkich naborów z lat 2015-2020) którym udało się wdrożyć innowację, **zamierza w przyszłości dalej ją rozwijać**. Pozostali badani (3%) wskazywali na wstrzymanie działań o charakterze inwestycyjnym i skupienie się na dotychczas prowadzonej działalności.

Udział beneficjentów, którzy planują rozwijać innowację w przyszłości

Źródło: Badanie ankietowe z beneficjentami naborów z lat 2015-2020 (nabory 1-6).

Pytania badawcze⁵: Czy w ocenie przedsiębiorców zrealizowanie projektu innowacyjnego z udziałem bonów przyczyniło się do poprawy wyników finansowych w porównaniu z tymi przed realizacją innowacji?

Czy w ocenie przedsiębiorców zrealizowanie projektu innowacyjnego z udziałem bonów spowodowało zwiększenie konkurencyjności w stosunku do innych firm?

Czy w ocenie przedsiębiorców zrealizowanie projektu innowacyjnego z udziałem bonów przyczyniło się do zwiększenia udziału przedsiębiorstwa w rynku?

Jak beneficjenci oceniają sytuację ekonomiczną ich przedsiębiorstw po zrealizowaniu projektu innowacyjnego? Jak w ich ocenie zmieniła się sytuacja finansowa, oraz ich pozycja w stosunku do konkurencji? (wspólna analiza dla obu okresów naborów wchodzących w skład tego obszaru badania)

Badanie ankietowe beneficjentów naborów z lat 2015-2020 pozwala potwierdzić, że **udział w projekcie wpłynął na poprawę wyników finansowych ich firm** – zdanie to potwierdziło aż 65% badanych. Co istotne, wśród powodów braku tego typu zmian wymieniano przede wszystkim pandemię i (związany z nią) wzrost kosztów prowadzonej działalności. Pozostałe wskazania dotyczyły konieczności poniesienia dalszych kosztów związanych z rozwojem innowacji (poprawienie funkcjonalności prototypów) bądź braku wystarczającej powierzchni w firmie, umożliwiające rozwinięcie działalności na poziomie wpływającym na poprawę wyników finansowych.

Udział beneficjentów którzy potwierdzili, że udział w projekcie wpłynął na poziom konkurencyjności firmy

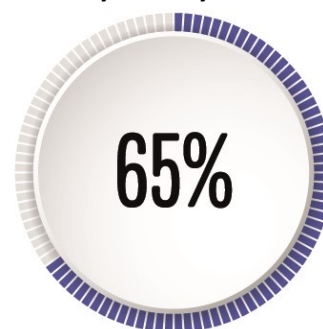
Źródło: Badanie ankietowe z beneficjentami naborów z lat 2015-2020 (nabory 1-6).

Elementem badania był również **wpływ udziału w projekcie na poziom konkurencyjności podmiotu**. Wystąpienie takiego

(korzystnego) wpływu potwierdziło 60% badanych. Respondenci podkreślali polepszenie jakości produktów, zwiększenie rozpoznawalności podmiotu, obniżenie kosztów produkcji, zwiększenie zasięgu działalności czy wdrożenie nowej linii produkcyjnej.

Biorąc pod uwagę podział odpowiedzi względem naborów przeprowadzanych w poszczególnych latach można mówić o pewnym zróżnicowaniu w zakresie ww. udziału (wahania w granicach 44-82%), przy czym od 2018 r. mówić można o stałym trendzie wzrostowym (co tłumaczyć można rosnącym czasem,

Udział beneficjentów którzy potwierdzili, że udział w projekcie wpłynął na poprawę wyników finansowych firmy

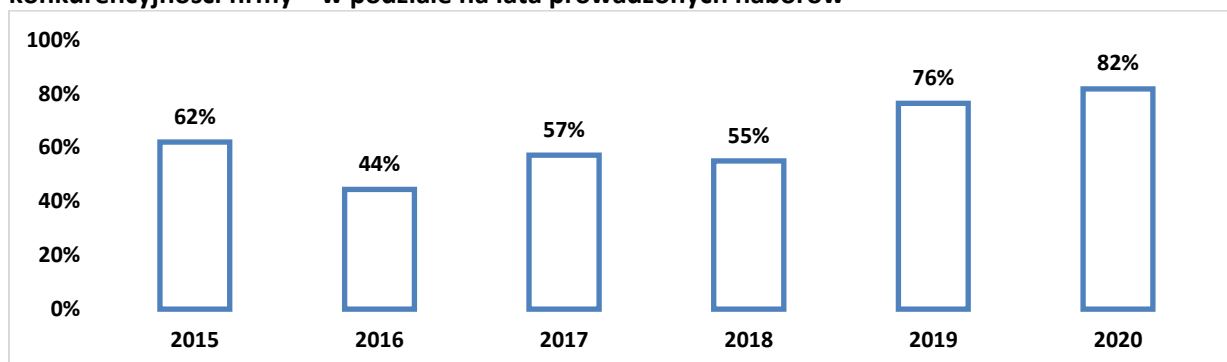

Źródło: Badanie ankietowe z beneficjentami naborów z lat 2015-2020 (nabory 1-6).

⁵ Ze względu na zbliżony i powiązany ze sobą zakres tematyczny poszczególnych (wymienionych w tym miejscu) pytań badawczych postanowiono przeanalizować je zbiorczo.

który minął od udziału w projekcie i (tym samym) możliwości zaobserwowania faktycznego rozwoju firmy i związanego z nim poziomu konkurencyjności).

Wykres 29. Udział beneficjentów którzy potwierdzili, że udział w projekcie wpłynął na poziom konkurencyjności firmy – w podziale na lata prowadzonych naborów

Źródło: Badanie ankietowe z beneficjentami naborów z lat 2015-2020 (nabory 1-6).

Powiązana kwestią jest **udział przedsiębiorstwa w rynku**, na którym prowadzi swą działalność. Jak wskazują wyniki badania ankietowego, ponad połowa wspartych w latach 2015-2020 podmiotów (52%) zwiększyło swój udział w rynku dzięki udziałowi w projekcie. Badani zwracali uwagę na zwiększoną sprzedaż z tym związaną, możliwość świadczenia nowych usług (w tym wejścia na nowe rynki) i zdecydowane rozszerzenie grupy docelowej klientów (w tym z uwzględnieniem rynków zagranicznych). Podmioty, które zaprzeczyły wystąpieniu takiego efektu wskazywały głównie na brak zmian w tym obszarze (w rozumieniu braku efektów negatywnych i zmniejszeniu udziału w rynku) oraz na oczekiwanie na wprowadzenie do obrotu nowego produktu, co w przyszłości doprowadzić może do korzystnych zmian w tym obszarze.

Udział beneficjentów którzy potwierdzili, że udział w projekcie wpłynął na zwiększenie udziału przedsiębiorstwa w rynku

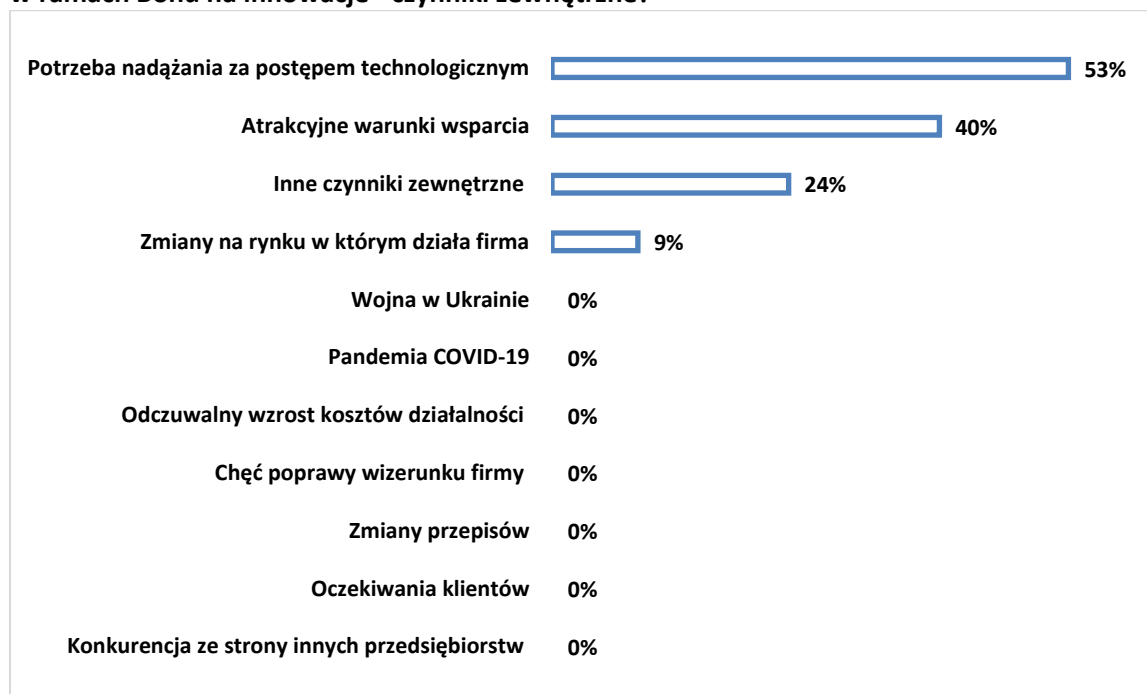
Źródło: Badanie ankietowe z beneficjentami naborów z lat 2015-2020 (nabory 1-6).

Pytania badawcze⁶: Jakie były motywacje, którymi kierował się przedsiębiorca rozpoczynając innowację? Jakie były czynniki zewnętrzne, które wpłynęły na decyzję o rozpoczęciu innowacji (np. konkurencyjne przedsiębiorstwa, oczekiwania klientów, wzrost kosztów działalności)? Czy motywacja wprowadzenia innowacyjnych zmian wynikała z czynników wewnętrznych? Jeżeli tak to z jakich? Jakie były inne przyczyny, które wpłynęły na decyzję o rozpoczęciu innowacyjnej inwestycji? – dotyczy naborów 2019-2020

Beneficjentów naborów z okresu 2019-2020 poproszono o wskazanie **motywacji**, którymi kierowali się podejmując decyzję o rozpoczęciu innowacji. W pierwszej kolejności warto przyjrzeć się czynnikom o charakterze zewnętrznym. W tym zakresie na pierwszej pozycji znalazła się **potrzeba nadążania za postępem technologicznym** – wariant ten wskazała ponad połowa badanych (53%), stanowiąc tym samym najważniejszą motywację (o charakterze zewnętrznym). Co istotne, na drugiej pozycji uplasowały się **atrakcyjne warunki samego wsparcia** (40%), co pozytywnie świadczy o kształcie podjętej interwencji względem rzeczywistych potrzeb przedsiębiorców. Stosunkowo istotne okazały się być również **zmiany na rynku, na którym działają wsparte podmioty** (9%). Wśród „innych” czynników wymienianych przez badanych znalazły się potrzeba zmiany kierunku działalności przedsiębiorstwa, porada doradcy ds. inwestycji, wcześniejsze doświadczenia ze współpracy z podmiotami naukowymi (w zakresie przygotowania zakresu projektu), przyjęta strategia rozwoju firmy oraz samo pojawienie się możliwości skorzystania z tego typu wsparcia, które umożliwiło realizację powstałego już wcześniej pomysłu na innowację.

Wykres 30. Jakie motywacje kierowały Państwem podejmując decyzję o realizacji projektu w ramach Bonu na innowacje - czynniki zewnętrzne?

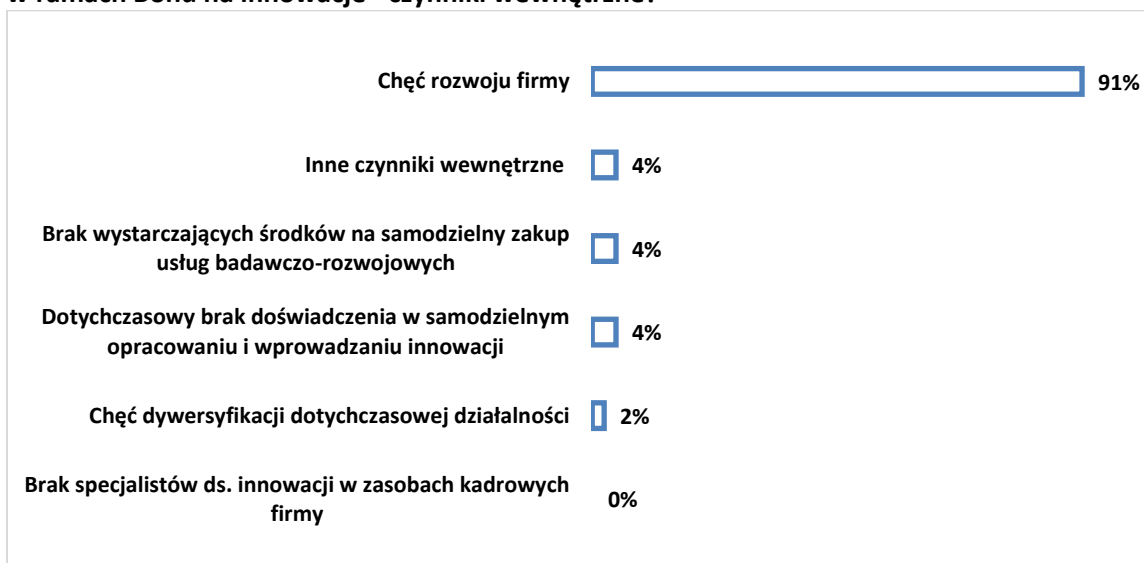

Źródło: Badanie ankietowe z beneficjentami naborów z lat 2019-2020.

⁶ Ze względu na zbliżony i powiązany ze sobą zakres tematyczny poszczególnych (wymienionych w tym miejscu) pytań badawczych postanowiono przeanalizować je zbiorczo.

Wśród motywacji wchodzących w skład czynników wewnętrznych dominowała chęć rozwoju firmy – wariant ten wskazała zdecydowana większość badanych beneficjentów (91%). Pozostałe warianty odpowiedzi uzyskały zdecydowanie niższe udziały wskazań. Wśród „innych” czynników znalazła się sama możliwość pozyskania środków w ramach analizowanego Poddziałania. Podsumowując wyniki ankietyzacji w aspekcie motywacji przyświecających beneficjentom wskazać należy, że ich zakres był stosunkowo wąski i mało zróżnicowany wśród poszczególnych, wspartych podmiotów.

Wykres 31. Jakie motywacje kierowały Państwem podejmując decyzję o realizacji projektu w ramach Bonu na innowacje - czynniki wewnętrzne?

Źródło: Badanie ankietowe z beneficjentami naborów z lat 2019-2020.

Warto również zwrócić uwagę na wyniki przeprowadzonych wywiadów pogłębionych, w których to badani beneficjenci stwierdzili również, że motywacją do realizacji projektów było **dotychczasowe doświadczenie rynkowe, pozwalające identyfikować występujące potrzeby** (w tym z uwzględnieniem rynków zagranicznych). Niewątpliwą motywacją, zdaniem respondentów, było również przekonanie o rentowności pomysłu, który stał za innowacją wypracowaną w ramach projektów. Należy jednak zwrócić uwagę, że motywację niektórych beneficjentów cechowały się pewną odmiennością, jak np. pomysł stworzenia pierwszej na świecie gitary elektrycznej zasilanej energią słoneczną, która to miała za zadanie pełnić rolę instrumentu edukacyjnego (na potrzeby organizacji wydarzeń promujących postawy przedsiębiorcze wśród młodzieży).

Pytanie badawcze: Czy przedsiębiorcy dokonywali modyfikacji innowacji? Czy zmianie uległy oferowane produkty lub usługi? Jaki był zakres zmian i jakie były ich powody? Czy z perspektywy czasu uważają, że modyfikacje innowacji były właściwe? – dotyczy naborów 2015-2018

Dokonywanie zmian w zakresie wypracowanej pierwotnie innowacji nie było zjawiskiem powszechnym. Wprowadzenie tego typu modyfikacji potwierdziło bowiem **21% beneficjentów** naborów z lat 2015-2018. Zmiany uwarunkowane były koniecznością usprawnienia technologii (w tym w związku z pojawieniem się nowych rozwiązań technologicznych), wprowadzeniem do wypracowanych rozwiązań elementów związanych ze sztuczną inteligencją, koniecznością dostosowania produktu/usługi do bieżących trendów rynkowych. Wprowadzane zmiany miały zwykle charakter uzupełniający, rozwijający dotychczas wypracowane rozwiązania. Wprowadzano modyfikacje programistyczno-technologiczne, zazwyczaj ograniczające się do ulepszenia wykorzystywanych algorytmów bądź uzupełnienia procesu produkcji o pewne pomniejsze elementy (nowa maszyna, wdrożenie zmian w technologii produkcji). Ogół zmian uznać można za niemający wpływu na ogólny zamysł wprowadzanych innowacji i działanie wytworzonych w ten sposób produktów. Jak

jednocześnie wskazują wyniki badania, spośród wprowadzonych zmian jedynie 30% z nich sprawiło, że zmianie uległy również usługi/produkty z nią związane - każdorazowo wskazywano jednak, że modyfikacji nie uległ sam pierwotny produkt, lecz został on uzupełniony o nowe funkcjonalności. Co istotne, wszyscy respondenci (100%), którzy potwierdzili wprowadzenie modyfikacji do pierwotnie wypracowanej innowacji z perspektywy czasu ocenili te zmiany w sposób pozytywny.

Udział beneficjentów którzy potwierdzili, że wprowadzili modyfikacje w zakresie wypracowanej pierwotnie innowacji

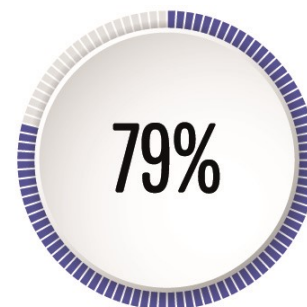

Źródło: Badanie ankietowe z beneficjentami naborów z lat 2015-2018.

Pytanie badawcze: Jak z perspektywy czasu przedsiębiorcy oceniają decyzję o realizacji projektu z udziałem bonów na innowacje? – dotyczy naborów 2015-2018

Beneficjentów naborów organizowanych w latach 2015-2018 poproszono (w ramach przeprowadzonego badania ankietowego) o wskazanie, **jak z perspektywy czasu oceniają decyzję o realizacji projektu** z wykorzystaniem bonu na innowacje. Jak się okazuje, aż 79% badanych oceniło ten aspekt w sposób pozytywny. Oceny te argumentowano podniesieniem konkurencyjności podmiotu, rozpoczęciem produkcji nowych wyrobów, możliwością wprowadzenia nowych technologii, wypracowaniem dodatkowych zysków czy wzmocnieniem pozycji na rynku światowym. Warto jednak w tym miejscu zaznaczyć, że aż 19% badanych nie miało zdania w tym temacie, poprzez co na oceny negatywne przypadło zaledwie 2% ogółu wskazań (które argumentowano problemem z otrzymaniem płatności bądź przeświadczeniem respondenta, że wsparcie w zbyt dużym stopniu ukierunkowane było na wsparcie finansowe dla uczelni zaangażowanej w projekt).

Udział beneficjentów którzy pozytywnie ocenili decyzję o realizacji projektu z wykorzystaniem bonu na innowacje

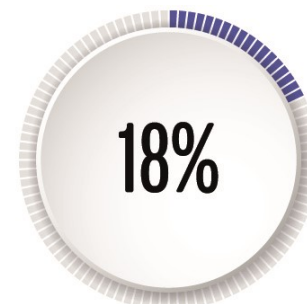

Źródło: Badanie ankietowe z beneficjentami naborów z lat 2015-2018.

Pytanie badawcze: Czy sytuacja związana ze wzrostem kosztów funkcjonowania przedsiębiorstw miała wpływ na realizację projektu? – dotyczy naborów 2019-2020

Począwszy od wybuchu **pandemii COVID-19** przedsiębiorcy zmuszeni byli zmagać się z rosnącymi kosztami prowadzenia działalności, wynikającymi m.in. z rosnącego poziomu inflacji. Z tego względu beneficjentów naborów z okresu 2019-2020 poproszeni zostali o ocenę, czy zjawisko to stanowiło istotną trudność w realizacji projektu. Jak się okazuje **fakt ten stanowił umiarkowaną trudność dla beneficjentów** – udział wskazań wyniósł bowiem jedynie 18%. Wśród napotykaných utrudnień wymieniano utrudniony dostęp do komponentów (ze względu na zaburzone łańcuchy dostaw w wyniku trwającej epidemii), ograniczony dostęp do środków wymaganych do zrealizowania procesu inwestycyjnego, rosnące koszty ochrony patentowej, badań, rejestracji i robót budowlanych. Zwracano również uwagę na fakt konieczności podnoszenia cen usług/produktów, obniżający poziom ich konkurencyjności (np. wobec rozwiązań oferowanych przez podmioty z innych krajów).

Udział beneficjentów którzy potwierdzili, że wzrost kosztów funkcjonowania firmy stanowił istotną trudność w realizacji projektu

Źródło: Badanie ankietowe z beneficjentami naborów z lat 2019-2020.

Pytanie badawcze: Jakie były przyczyny rezygnacji przedsiębiorców z podpisanej umowy? – dotyczy naborów 2015-2018

Na potrzeby **określenia przyczyn rezygnacji** przedsiębiorców z podpisanej umowy przeprowadzone zostały indywidualne wywiady pogłębione z beneficjentami Poddziałania 1.2.3. dla wszystkich naborów od 2015 do 2021 roku, którzy przeszli pozytywnie ocenę formalną i nie podpisali umowy lub po jej podpisaniu zrezygnowali z jej realizacji. Analiza wyników przeprowadzonych wywiadów pozwala stwierdzić, że powody ww. sytuacji były zróżnicowane. Wymieniano w tym zakresie:

- brak możliwości wywiązania się z zapisów umowy przez jednostkę naukową zaangażowaną w projekt;
- zwiększenie się kosztów działalności, w tym cen zakupu wymaganych podzespołów, uniemożliwiających realizację projektu w pierwotnie założonym kształcie;
- niepewność co do kształtowania się sytuacji zewnętrznej związanej z pandemią COVID-19 oraz niepewność co do wewnętrznej sytuacji ekonomicznej w kraju (obawy przed wzrostem kosztów realizacji projektu);
- przeciągające się w czasie procedury administracyjne po stronie jednostki naukowej (uczelni) zaangażowanej w projekt, co skutkowało brakiem możliwości zrealizowania założonych działań w przyjętym harmonogramie;
- zmiana decyzji na temat kluczowych kierunków rozwoju przedsiębiorstwa;
- potrzeba dysponowania przez podmiot większą kwotą pomocy de minimis, uniemożliwiająca skorzystanie z niniejszego projektu, który wiązał się z jej częściowym wykorzystaniem.

Pytanie badawcze: Które kryteria wyboru projektów dla Poddziałania 1.2.3 stosowane w perspektywie 2014-2020, można zastosować w latach 2021-2027? Jakie zmiany należałoby rozważyć?

Pytanie badawcze: Na jakie aspekty należy zwrócić uwagę podczas definiowania kryteriów wyboru projektów w kontekście potrzeb małopolskich przedsiębiorców. Czy są kryteria, które mogłyby mieć wpływ na ułatwienie współpracy przedsiębiorców z ośrodkami badawczo-rozwojowymi?

(wspólna analiza dla obu okresów naborów wchodzących w skład tego obszaru badania)

W ramach badania ankietowego beneficjentów naborów z lat 2015-2020 **nie zidentyfikowano potrzeby wprowadzenia zmian w zakresie kryteriów wyboru projektów**. Zaznaczyć należy, że świadczy to o trafnie określonych, dotychczasowych kryteriach wyboru.

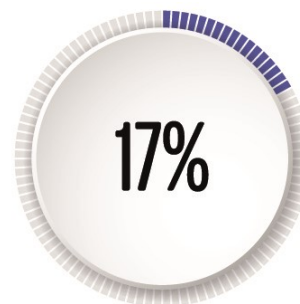

Przeprowadzone badania wykazały również, że **podjęta interwencja cechowała się dopasowaniem do potrzeb beneficjentów**, co odzwierciedla się m.in. w stosunkowo niskim udziale respondentów (17%), zdaniem których należy w jej zakresie wprowadzić jakieś zmiany. W tym zakresie wskazywano głównie na ograniczenie wymagań formalnych (w tym uproszczenie form raportowania, stosowanych formularzy). Należy jednak zaznaczyć, że badani nie wskazali konkretnych przykładów zapisów, które ich zdaniem powinny zostać uproszczone, a dodatkowo (w ramach wywiadów pogłębionych) pojawiały się wręcz opinie świadczące o bardzo prostym sposobie raportowania. Jednocześnie, analizując zakres wymaganej dokumentacji zdaniem ewaluatora dotychczasowe zapisy i formy raportowania nie wymagają wprowadzenia dalszych zmian. Warto jednak brać pod uwagę fakt iż w ramach nowej edycji programu (perspektywa 2021-2027) nie było możliwe zastosowanie dotychczasowego, osobnego wzoru wniosku o dofinansowanie (który był krótszy i prostszy niż standardowy wzór – co stanowiło rezultat rekomendacji wypracowanych w poprzednich edycjach ewaluacji). Można więc spodziewać się w przyszłości spadku zadowolenia z zastosowanego rozwiązania – aspekt ten warto poddać analizie w ramach przyszłych badań ewaluacyjnych. Prócz tego badani wymieniali:

- rozszerzenie wsparcia o komponent wdrożeniowy (co zostało już zastosowane w ostatnich, 7 naborze);
- rozszerzenie działań informacyjno-promocyjnych (np. kampania informacyjna) na temat możliwości skorzystania z tego typu wsparcia;
- przyspieszenie procesu wyboru projektów;
- organizację naborów w okresach umożliwiającym prowadzenie współpracy z instytucjami badawczo-rozwojowymi (wskazywano bowiem na problem dostępności usług świadczonych przez publiczne jednostki w okresie wakacyjnym - zdaniem ewaluatora podczas ustalania harmonogramu przyszłych naborów wniosków warto brać pod uwagę to ograniczenie, unikając organizacji ww. konkursów w okolicach sierpnia);
- przeformułowanie założeń wsparcia, umożliwiając korzystanie z zewnętrznych usług przedsiębiorstw (niektórzy badani wskazywali, że ograniczenie możliwości współpracy do podmiotów posiadających status podmiotu badawczo-rozwojowego uniemożliwia korzystanie z usług przedsiębiorstw, które zdaniem badanych posiadają większe ukierunkowanie i wiedzę na temat rzeczywistych potrzeb rynkowych).

Sugestie w zakresie **wprowadzenia zmian w przypadku kontynuowania wsparcia w przyszłości** odnotowano również w ramach prowadzonych wywiadów pogłębionych z beneficjentami. Prócz konieczności kontynuowania zbliżonego wsparcia w kolejnej perspektywie finansowej wskazywano m.in. na takie elementy, jak:

Udział beneficjentów którzy stwierdzili, że należy wprowadzić modyfikacje do dotychczas stosowanych rozwiązań w zakresie podjętej interwencji

Źródło: Badanie ankietowe z beneficjentami naborów z lat 2015-2020 (naborzy 1-6).

- rozszerzenie i doprecyzowanie wskaźników rezultatu bezpośredniego możliwych do wskazania na etapie aplikacji (zamknięty katalog możliwych rezultatów, uniemożliwiający dopuszczenie do realizacji wniosków z niejasnymi wskaźnikami rezultatu (zaproponowanymi przez wnioskodawcę) skutkującymi późniejszymi trudnościami w realizacji projektu (zwłaszcza jego późniejszego rozliczenia, w wyniku różnic w interpretacji danego wskaźnika przez obie strony));
- rozszerzenie katalogu ośrodków badawczo-rozwojowych o podmioty, które realizują zlecenia o charakterze badawczym na rzecz podmiotów zewnętrznych (potrafiąc przy tym wykazać się historią w tym obszarze) nie stanowiąc stricte ośrodków posiadających status instytucji badawczo-rozwojowej (w rozumieniu firm świadczących tego typu usługi o charakterze komercyjnym);
- zwiększenie wartości maksymalnych wydatków kwalifikowalnych;
- podanie bezpośrednich danych kontaktowych do osoby/osób którym można zadawać pytania w związku z ubieganiem się o wsparcie (na wzór opiekunów projektów, przypisywanych do danego projektu po podpisaniu umowy);
- uproszczenie wniosku o dofinansowanie.

Warto w tym miejscu zaznaczyć, że ww. rozszerzenie katalogu ośrodków badawczo rozwojowych o dodatkowe podmioty zostało negatywnie ocenione przez uczestników panelu ekspertów. Zdaniem respondentów bowiem (jak i również zdaniem ewaluatora) wprowadzenie tego rodzaju zmiany z jednej strony miałyby negatywny wpływ na transparentność prowadzonych działań (zakres podmiotów zewnętrznych musiałby bowiem być na bieżąco monitorowany, a udzielane usługi musiałby być kontrolowane), a z drugiej strony stałyby to w sprzeczności z ideą interwencji, a mianowicie zbliżaniu do siebie sfery biznesu i nauki. Ponadto, rozwiązanie to stworzyłoby istotną konkurencję dla oferty ośrodków badawczo-rozwojowych, co prawdopodobnie odbiłoby się negatywnie na jakości udzielanych usług.

Negatywnie oceniono również pomysł wyznaczenia osób do kontaktów roboczych na etapie aplikowania o wsparcie. Podejście to prowadziłoby bowiem do nierównego dostępu do informacji – część osób bowiem sama zadałaby pytanie wyznaczonej ku temu osobie, lecz pozostałe osoby pozostałyby bez tej wiedzy. Zdaniem ewaluatora zaimplementowanie takiej zmiany byłoby niekorzystne, a sposób uzyskiwania informacji powinien zostać utrzymany w dotychczas obowiązującej formie, co umożliwi regularne publikowanie na stronie internetowej informacji w zakresie najczęściej zadawanych pytań, co ułatwiał dostęp do informacji i znacznie ogranicza liczbę zapytań wnioskodawców (co pozostaje również zgodne z wymaganiami samej Komisji Europejskiej w zakresie wyrównywania dostępu do informacji i transparentności procesu aplikowania o wsparcie).

Warto również odnieść się do wskazanego powyżej pomysłu zwiększenia wartości maksymalnych wydatków kwalifikowalnych. W opinii ewaluatora dalsze zwiększanie tejże kwoty nie jest wymagane – na aspekt ten zwrócili również uwagę uczestnicy panelu ekspertów. Charakter interwencji (w tym głównie rodzaj grupy docelowej) determinuje wsparcie podmiotów rozpoczynających swoje działania w obszarze rozwoju innowacyjności, wobec czego przyznawane kwoty nie powinny być znacząco wyższe, co przekładałoby się na ograniczenie zakresu udzielanego wsparcia (zmniejszenie liczby dofinansowań).

Jednocześnie uczestnicy panelu pozytywnie odnieśli się do rozszerzenia i doprecyzowania wskaźników rezultatu bezpośredniego – prócz bowiem pozytywnego wpływu na realizację poszczególnych projektów, miałyby to również wymierny wpływ na możliwość prowadzenia późniejszej ewaluacji wsparcia, tj. umożliwiałyby precyzyjne obliczenie uzyskanych efektów i dokonywanie porównań w tym obszarze.

Warto jednocześnie zaznaczyć, że przeprowadzone badania (zarówno ilościowe, jak i jakościowe) nie wskazują na występowanie konieczności wprowadzenia zmian w obszarze kryteriów wyboru projektów. Analizie poddano również kryteria zastosowane w ramach kolejnego naboru (przypadającego na perspektywę 2021-2027). Ich zakres uznaje się za prawidłowy i właściwie określony z punktu widzenia grupy docelowej, do której skierowane jest wsparcie. Jednocześnie warto podkreślić, że dotychczas stosowane kryteria nie stanowiły bariery dla wnioskodawców i nie odnotowano sugestii w zakresie konieczności wprowadzenia zmian w ich obszarze.

5.3. Obszar trzeci dotyczący oceny współpracy MŚP z ośrodkami badawczo rozwojowymi i naukowymi

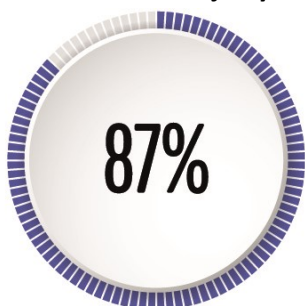
Pytania badawcze⁷: Jak Beneficjenci Poddziałania 1.2.3 Bony na innowacje oceniają współpracę z ośrodkami badawczo-rozwojowymi/uczelniami? Co według tych przedsiębiorców uczelnie/ośrodki badawczo-rozwojowe mogłyby zmienić?

Jakie trudności napotkali beneficjenci Poddziałania 1.2.3 we współpracy z ośrodkami badawczo-rozwojowymi/uczelniami w całym procesie wdrażania innowacji od pomysłu po zakończenie i uruchomienie produkcji/sprzedaż usług? Czy napotkane trudności były różne w zależności od wielkości przedsiębiorstw (mikro, małe, średnie)?

W jaki sposób beneficjenci Poddziałania 1.2.3 dowiedzieli się o innowacji i co zdecydowało o wyborze konkretnego rozwiązania? Jakie problemy i trudności napotykają przedsiębiorcy we współpracy w zakresie innowacji z ośrodkami badawczymi, rozwojowymi, uczelniami naukowymi? Które spośród nich są najważniejsze?

Przeprowadzone badania ankietowe wykazały, że beneficjenci analizowanego Poddziałania w **większości przypadków prowadzili współpracę z jednostkami realizującymi usługi badawczo-rozwojowe** (79% ogółu wskazań). W zdecydowanej większości przypadków wskazywano na publiczne uczelnie, znacznie rzadziej zaś (w pojedynczych przypadkach) na przedsiębiorstwa komercyjnie świadczące tego typu usługi.

Udział beneficjentów którzy pozytywnie ocenili współpracę z ośrodkami badawczo-rozwojowymi

Źródło: Badanie ankietowe z beneficjentami wszystkich naborów.

Beneficjenci prowadzący współpracę z ośrodkami badawczo-rozwojowymi/uczelniami **ocenili ten aspekt pozytywnie** – na oceny te przypadło aż 87% ocen, przy czym co dziesiąty badany nie miał zdania na ten temat, wobec czego na oceny negatywne przypadło jedynie 3% ogółu wskazań. Wśród argumentacji ww. (nielicznych) opinii negatywnych znalazły się opinie nt. utrudnionego kontaktu z kadrą naukową (przedsiębiorcy nie czuli w tym zakresie relacji partnerskich), zbyt niskiego poziomu świadczonych usług (w stosunku do potrzeb rynkowych) oraz braku znajomości rzeczywistych, aktualnych realiów rynkowych (w porównaniu do przedsiębiorstw świadczących podobne usługi na zasadach komercyjnych).

Również wyniki przeprowadzonych wywiadów pogłębionych z beneficjentami wskazują na zdecydowanie pozytywne opinie na temat prowadzonej (w ramach projektów) współpracy z ośrodkami badawczo-rozwojowymi. Badani podkreślali ich profesjonalizm i zaangażowanie w realizowane działania, wskazując, że bez tego typu współpracy nie udałoby się wypracować efektów projektu. Podobnie jak w przypadku badania ankietowego, tak i w ramach prowadzonych wywiadów pojawiły się (nieliczne) opinie negatywne,

⁷ Ze względu na zbliżony i powiązany ze sobą zakres tematyczny poszczególnych (wymienionych w tym miejscu) pytań badawczych postanowiono przeanalizować je zbiorczo.

odnoszące się do pewnego „zamknięcia” uczelni w świecie uczelnianym, odbiegającym od sfery stricte biznesowej. Zdaniem ewaluatora, trafnie oceniono jednak ten problem w ramach przeprowadzonego zogniskowanego wywiadu grupowego. Należy bowiem przyjąć, że odmienność podejść przedsiębiorstw i jednostek naukowych jest zjawiskiem naturalnym, wynikającym ze zróżnicowanych celów realizowanych w działalności przez obie grupy ww. podmiotów. Przedstawiciele przedsiębiorstw, prowadzący na co dzień działalność gospodarczą, wypracowujący pomysł na innowacji oczekivaliby jak najszybszego wsparcia w wypracowaniu właściwych efektów i komercyjnym wdrożeniu innowacji. Do tego procesu konieczne jest jednak odpowiednie oparcie naukowe, przegląd dokumentów, literatury, przeprowadzenie właściwych badań i opatentowanie wypracowanych rozwiązań. Działania te z natury rzeczy wymagają czasu, co w konsekwencji prowadzi do zniecierpliwienia samych przedsiębiorców (którzy często nie posiadają doświadczenia we wdrażaniu innowacji). Problem ten dostrzeżony został również przez uczestników panelu ekspertów, którzy to zauważyli, że małe i średnie przedsiębiorstwa wspierane w ramach dotychczasowej interwencji w dużej mierze podchodzą do prowadzonej działalności w sposób pragmatyczny, oczekując stosunkowo szybkich efektów wprowadzanych zmian i modyfikacji.

Abstrahując jednak od powyższych rozważań warto również zwrócić uwagę na często pojawiający się (zarówno w badaniu ankietowym, jak i wywiadach pogłębionych – niezależnie od wielkości przedsiębiorstwa) zarzut dotyczący **zbyt długiego okresu realizowania działań projektowych** ze strony jednostek naukowych spowodowany kwestiami administracyjnymi. Wielokrotnie badani wskazywali bowiem na biurokratyczny charakter kontaktu z ośrodkami badawczo-rozwojowymi zaangażowanymi w ich projekt. Można więc w tym zakresie upatrywać możliwości usprawnienia przyszłej współpracy, co jednak wymagałoby wdrożenia zmian administracyjnych po stronie samych ww. ośrodków.

Kolejną z napotykanymi trudnościami była **kwestia ograniczonego zaufania**. Wspierani przedsiębiorcy niekiedy rezygnowali z prowadzenia działań ze względu na chęć udziału uczelni w patencie. Przedsiębiorcy niepewnie podchodzą do kwestii dzielenia się pomysłem, a tym bardziej wspólnego wdrażania innowacji. Podkreślano jednak, że możliwym rozwiązaniem w tym zakresie byłoby właściwe wypracowanie ról w tym procesie, wraz z przeniesieniem pewnej odpowiedzialności na jednostki naukowe. W tym obszarze warto jednak zwrócić uwagę na wyniki zogniskowanego wywiadu pogłębionego, podczas którego również podjęta została kwestia podziału odpowiedzialności pomiędzy obie strony zaangażowane w proces wdrażania innowacji. Zdaniem respondentów (w tym przedstawicieli ośrodków badawczo-rozwojowych) jednostki naukowe są silnie ukierunkowane na realizowanie współpracy w dotychczas przyjętym zakresie (i poziomie odpowiedzialności), wobec czego bardzo trudno byłoby wypracować zmiany w tym obszarze. Strona reprezentująca samorząd przedsiębiorstw potwierdziła z kolei, że ze strony samych przedsiębiorstw można oczekiwać istotnego zainteresowania udziałem ryzyka względem realizowanych wspólnie projektów, co jednak ograniczone jest występowaniem niechęci do takich przedsięwzięć ze strony jednostek naukowych.

Przeprowadzone badania pozwalają zidentyfikować, że **pomysły na innowacje pochodziły najczęściej z badań własnych i idei wypracowanych w drodze prowadzonej dotychczas działalności gospodarczej**. Z kolei pomysły na pozyskanie środków w ramach Poddziałania 1.2.3 pochodziły najczęściej z takich źródeł, jak:

- Informacja od doradcy firmy lub osoby znajomej;
- Informacja z Internetu;
- Potrzeba znalezienia dofinansowania na planowane działania;
- Udział w szkoleniu dla potencjalnych beneficjentów.

Z powyższym aspektem wiąże się kolejna ze wskazywanych przez beneficjentów trudności, tj. **dostępność informacji o możliwości wzięcia udziału w projekcie**. Oczywiście kwestia ta możliwa jest do uwzględnienia po stronie samej interwencji (tj. w postaci zwiększenia zakresu działań informacyjno-promocyjnych), lecz badani w ramach wywiadów pogłębionych wskazywali również na możliwość prowadzenia takiej promocji przez same zaangażowane w nią ośrodki badawczo-rozwojowe. Badani wskazywali bowiem, że niekiedy o możliwości wzięcia udziału we wsparciu dowiadywali się od zewnętrznej firmy doradczej, upatrując tym samym możliwość prowadzenia działań informacyjno-promocyjnych (np. w formie mailingu czy informacji przekazywanych drogą telefoniczną) przez same jednostki naukowe (co z jednej strony umożliwiłoby promowanie projektu, a z drugiej swoich usług świadczonych w tym zakresie).

Analizując kwestię współpracy na linii biznes-nauka warto również zwrócić uwagę na fakt **znacznego rozwoju tego obszaru na przestrzeni ostatnich lat**. Wyniki przeprowadzonego panelu ekspertów i zogniskowanego wywiadu grupowego wskazują bowiem na kluczową rolę zarówno analizowanej interwencji, jak i prowadzonego równoległe projektu SPIN, które w znaczny sposób wpłynęły zarówno na zainteresowanie przedsiębiorstw korzystaniem z tego typu współpracy, jak i na „otworzenie” się uczelni na tę współpracę i bieżące dostosowywanie swoich usług do potrzeb zgłaszanych przez przedsiębiorstwa. Zdaniem ewaluatora, kontynuacja obu inicjatyw (Bonów na innowacje oraz projektu SPIN) **prowadzić będzie do dalszego rozwoju współpracy nauki z biznesem, wpływając na istotny wzrost innowacyjności gospodarki całego regionu**.

Warto również zaznaczyć, że w ostatnich latach **wzrosła świadomość jednostek naukowych w zakresie potrzeby prowadzenia współpracy z sektorem biznesowym**. Zauważa się bowiem rosnącą liczbę jednostek posiadających biura transferu technologii (bądź centra współpracy z biznesem lub działy równoważne), pełniących rolę pośrednika na linii biznes-nauka (z dedykowanymi specjalistami ds. współpracy z przedsiębiorstwami). Umożliwia to koordynowanie przepływu informacji pomiędzy podmiotami gospodarczymi, a jednostkami organizacyjnymi uczelni, przy zapewnieniu profesjonalnej obsługi przez całą ścieżkę współpracy. Działania ww. struktur obejmują zwykle również bieżące badanie potrzeb i oczekiwań przedsiębiorców czy też organizowanie wydarzeń (w tym konferencji i seminariów) na linii nauka-biznes.

Jakie problemy i trudności z punktu widzenia ośrodków badawczych, rozwojowych, uczelni naukowych w zakresie współpracy badawczej innowacji leżą po stronie przedsiębiorców? Które spośród nich są najważniejsze?

Przeprowadzone badania (FGI oraz panel ekspertów) pozwoliły zidentyfikować pewne trudności w zakresie współpracy badawczej, które leżą po stronie samych przedsiębiorstw. Badani zwrócili uwagę na **problem niedostatecznego poziomu informacji** (odnoszących się do projektu) posiadanych przez przedsiębiorstwa (w rozumieniu beneficjentów wsparcia). Jak się bowiem często okazywało, informacje o możliwości udziału w projekcie podmioty te otrzymywały od **współpracujących z nimi**

firm doradczych (które też często odpowiedzialne były za sam proces aplikowania o wsparcie). Brak bezpośredniego zainteresowania podmiotu wyszukaniem informacji o wsparciu w ramach którego zamierzają aplikować (i scedowaniem tego procesu na firmę zewnętrzną) determinowało bowiem późniejszy brak wiedzy na temat tego, czego właściwie mogą oni oczekiwać od współpracy z ośrodkami badawczo-rozwojowymi zaangażowanymi w realizację ich projektu. To z kolei prowadziło niekiedy do nieporozumień (zbyt wygórowanych oczekiwań) i konieczności poświęcania czasu przez ww. ośrodki na przedstawianie zakresu możliwej współpracy i wypracowywaniu kształtu prowadzonych później działań. Jak podkreślili badani (i co potwierdza również doświadczenie ewaluatora) podobna sytuacja występowała w ramach projektu SPIN, w którym to często przedsiębiorcy oczekiwali szerszego (niż było to możliwe w ramach projektu) wsparcia ze strony jednostki naukowej, tj. kompleksowego przeprowadzenia przez cały okres wsparcia, wraz z doradztwem wykraczającym poza obszar wsparcia.

Innym z napotykanym problemem leżącym po stronie przedsiębiorstw były **błędy w ramach rozliczania projektu** – co najczęściej dotyczyło mniejszych przedsiębiorstw, nieposiadających doświadczenia w realizacji projektów wspartych ze środków unijnych. Uczestnicy badania FGI podkreślili jednak, że w ramach perspektywy 2021-2027 kolejna edycja interwencji (w ramach Bonów na innowacje) rozliczana będzie w oparciu o **uproszczone metody rozliczania**, co powinno doprowadzić do eliminacji tej trudności.

Należy również zwrócić uwagę na problem **niedostosowania oczekiwań przedsiębiorstw** w związku z czasem realizowania zadań przez jednostki naukowe. Niekiedy bowiem (ze względu na brak doświadczenia we współpracy z ośrodkami badawczo-rozwojowymi) podmioty te zakładają zrealizowanie poszczególnych zadań w zbyt krótkim czasie, niewspółmiernym do faktycznego nakładu prac wymaganych do przeprowadzenia ze strony jednostki naukowej.

Pojawiającym się również niekiedy **źródłem nieporozumień we współpracy jest język stosowany przez obie strony**. Działania naukowe prowadzone przez ośrodki badawczo-rozwojowe wymagają bowiem stosowania odpowiedniej nomenklatury, która niekiedy nie jest rozumiana przez przedsiębiorstwa. Problem ten niekiedy oddziałuje również w drugą stronę, prowadząc do nieporozumień w zakresie oczekiwań stawianych przez same przedsiębiorstwa wobec jednostek naukowych biorących udział w projekcie. Badani wskazywali bowiem na sytuacje, w których nie otrzymywali oczekiwanych rezultatów, co wynikało z różnic w interpretacji sformułowanego zapotrzebowania (przedsiębiorcy określając spodziewaną funkcjonalność danego rozwiązania nie precyzują niekiedy technologii, której wykorzystania spodziewają się w tym zakresie, otrzymując w efekcie rezultaty prac ośrodka badawczo-rozwojowego nie spełniające w 100% ich zamysłu).

Jakie czynniki zewnętrzne (rozwiązania podatkowe, regulacje prawne, rynkowe itp.) niezależne od przedsiębiorstw i ośrodków badawczych utrudniają współpracę między nimi w zakresie badań związanych z opracowaniem innowacji i wdrożeniem ich w przedsiębiorstwach? Które spośród tych czynników miały decydujący wpływ?

Wyniki przeprowadzonych badań (w tym w FGI i panel ekspertów) pozwoliły zidentyfikować **negatywny wpływ prawa podatkowego** (w tym jego zmienności), który w ostatnich latach znacząco utrudniał prowadzenie działalności gospodarczej, determinując jednocześnie niższą skłonność do

podejmowania działań o charakterze inwestycyjnym, odbijając się na zmniejszonym zainteresowaniu wdrażaniem innowacji.

Dodatkowym aspektem wpływającym negatywnie na skłonność do innowacji jest **niska świadomość na temat możliwości skorzystania z ulgi podatkowej na działalność badawczo-rozwojową**. Jak wskazywali badani w ramach przeprowadzonego wywiadu grupowego, beneficjentami wsparcia są często niewielkie podmioty, nieposiadające swojego działu rozliczeniowego (tj. wspierające się zewnętrznymi usługami w zakresie prowadzenia księgowości), nie posiadając tym samym wiedzy w zakresie korzyści podatkowych wynikających z podejmowania działań z zakresu B+R. Badani upatrywali tym samym możliwości wprowadzenia odpowiednich działań informacyjno-promocyjnych (nawet w zakresie samych działań tego typu podejmowanych w ramach promocji interwencji).

Badani beneficjenci (w ramach przeprowadzonych wywiadów pogłębionych) w większości przypadków nie potrafili zidentyfikować czynników zewnętrznych, które utrudniały współpracę w tym obszarze. Niektórzy badani wskazywali jednak na potrzebę wprowadzenia większej liczby programów wsparcia (podobnych do dotychczasowej interwencji), animujących i wspierających współpracę na linii nauka-biznes. Wskazywano również na potrzebę zwiększenia budżetu podejmowanych programów wsparcia, ze względu na obserwowany w ostatnich latach wzrost poziomu cen.

Ponadto wskazywano na potrzebę **reformy Ustawy o szkolnictwie wyższym i nauce, która w większym stopniu rozdzieliłaby działalność naukową i dydaktyczną, pozwalając skupić działalność części kadry naukowej wyłącznie na prowadzeniu bieżącej współpracy projektowej z przedsiębiorstwami**.

W zakresie czynników zewnętrznych beneficjenci zwracali również uwagę na pewne **oddziaływanie pandemii COVID-19, która jednak ostatecznie nie wpłynęła w istotny sposób na realizowane projekty**. Większy problem sprawiła natomiast wojna w Ukrainie, która w znaczący sposób wpłynęła na zaburzenia w łańcuchach dostaw, co utrudniało realizację projektów, które wymagały posiadania odpowiednich surowców i materiałów. Problem ten jednak miał charakter czasowy i został już w dużej mierze ograniczony.

Które z wymienionych poniżej czynników mogłyby mieć wpływ na rozpoczęcie współpracy i wdrożenie innowacji przez przedsiębiorców:

Nastawienie ośrodków badawczych/ uczelni na długofalową współpracę i wsparcie obejmujące okres od koncepcji i analizy innowacji aż po wprowadzenie produktu/usługi na rynek i jej modyfikację?

Możliwość współpracy z uczelniami i ośrodkami badawczo rozwojowymi w której część ryzyka finansowego związanego z opracowaniem i wdrożeniem innowacji jest ponoszona przez te ośrodki badawcze/uczelnie?

Badani przedstawiciele beneficjentów w **większości przypadków sceptycznie odnosili się do możliwości podejmowania długofalowej współpracy z ośrodkami badawczo-rozwojowymi**.

Wskazywano na pozytywne doświadczenia w realizacji projektów w dotychczasowej formule i braku potrzeby wprowadzania w tym obszarze daleko idących zmian. Dopuszczano co prawda możliwość zawiązywania długookresowej współpracy, lecz dotyczyć by to miało jedynie wybranych, bardzo

zaawansowanych technologicznie projektów. Należy w tym miejscu również wspomnieć o wskazanej już we wcześniejszym fragmencie niniejszego opracowania niechęci samych jednostek naukowych do wprowadzenia zmian w formule dotychczas prowadzonej współpracy na linii nauka-biznes - jednostki te są bowiem silnie ukierunkowane na realizowanie współpracy w dotychczas przyjętym zakresie (i poziomie odpowiedzialności).

Zdaniem badanych natomiast czynnikiem znacząco zwiększającym możliwość rozpoczęcia współpracy na linii nauka-biznes byłoby **prowadzenie odpowiednich działań marketingowych przez same jednostki naukowe**. W większości przypadków bowiem przedsiębiorcy nie są świadomi usług, z jakich mogliby skorzystać w tym obszarze. Jednocześnie (jak wskazywali sami beneficjenci) ogólnodostępne informacje (w tym internetowe) zamieszczane przez jednostki naukowe często są niewystarczające, wobec czego poszukiwanie odpowiedniej jednostki, która byłaby w stanie przeprowadzić odpowiadające przedsiębiorcy badania (tj. biorąc pod uwagę współpracę prowadzoną niezależnie od wsparcia realizowanego w ramach analizowanej obecnie interwencji) jest zwykle długotrwałym procesem i wymaga podejmowania indywidualnych kontaktów z poszczególnymi podmiotami. Również zdaniem ewaluatora, właśnie w działaniach informacyjno-promocyjnych upatrywać można pola do rozszerzenia współpracy na ww. linii – w rozumieniu zarówno promocji samej inicjatywy (Bony na innowacje), jak i samych usług oferowanych przez jednostki naukowe. Samą koncepcję dotychczas podejmowanej interwencji uznać zaś należy za właściwą i wartą kontynuacji (w tym ze względu na wciąż występujące zainteresowanie regionalnych przedsiębiorców i rosnącą rozpoznawalność analizowanej inicjatywy).

6. Wnioski i rekomendacje

Tabela 2. Tabela wniosków i rekomendacji

L.p.	Wniosek	Rekomendacja	Adresat	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia
1.	Przeprowadzona analiza pozwoliła potwierdzić osiągnięcie istotnych rezultatów interwencji w obszarze wsparcia działalności innowacyjnej. Ze względu na wciąż występujące zapotrzebowanie i pozytywne doświadczenia dotychczasowych beneficjentów zalecane jest kontynuowanie tego typu wsparcia w perspektywie finansowej 2021-2027. W ramach przeprowadzonych badań zidentyfikowano potrzebę rozszerzenia przyszłych działań informacyjno-promocyjnych, mających na celu upowszechnienie wiedzy na temat możliwości skorzystania z tego typu wsparcia.	Za prawidłową uznać należy decyzję o kontynuacji projektu w ramach kolejnej edycji (perspektywa 2021-2027). Ze względu na wciąż występujące i rosnące zainteresowanie potencjalnych beneficjentów wskazane jest uruchamianie kolejnych naborów w ramach programu, z uwzględnieniem szerszej akcji informacyjno-promocyjnej nt. możliwości udziału we wsparciu. W proces promocji rekomenduje się zaangażowanie również samych ośrodków badawczo-rozwojowych biorących udział w interwencji (promowanie usług, które można zrealizować za ich pośrednictwem w przyjętym obszarze wsparcia) – np. w postaci skierowania prośby do ww. podmiotów na temat możliwości wykorzystania w tym celu	IZ programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027	Wykorzystywanie szerokiego zakresu działań informacyjno-promocyjnych w ramach kolejnych naborów programu, w tym z wykorzystaniem źródeł komunikacji ośrodków zaangażowanych w interwencję.	2027 r. (do końca perspektywy finansowej 2021-2027)

L.p.	Wniosek	Rekomendacja	Adresat	Sposób wdrożenia	Termin wdrożenia
		posiadanych przez nich źródeł komunikacji (np. strona internetowa, profile w mediach społecznościowych).			
2.	Przeprowadzona analiza (w tym w szczególności w ramach obszaru drugiego, tj. badania ex-post) dostarczyła szeregu pozytywnych informacji podsumowujących dotychczas przeprowadzoną interwencję. Wnioski te wykorzystane mogą zostać w formie materiałów informacyjno-promocyjnych, mających za zadanie zwiększenie zainteresowania przyszłymi naborami.	Rekomenduje się uwzględnienie w ramach działań informacyjno-promocyjnych programu elementów dotyczących pozytywnych, długoterminowych efektów wsparcia – w tym celu wykorzystać można przeprowadzone obecnie badanie (obszar drugi będący badaniem ex-post obejmujący beneficjentów dotychczasowych naborów). Ponadto zaleca się uwzględnienie w ramach działań informacyjno-promocyjnych aspektu dotyczącego częściowej zmiany formuły wsparcia w stosunku do poprzedniego naboru, tj. braku dotacyjnego komponentu wdrożeniowego.	IZ programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027	Uwzględnienie w ramach działań informacyjno-promocyjnych pozytywnych wniosków z niniejszego badania oraz uwzględnienie informowania o częściowej zmianie formuły wsparcia w stosunku do poprzedniego naboru, tj. braku dotacyjnego komponentu wdrożeniowego.	2027 r. (do końca perspektywy finansowej 2021-2027)

7. Załączniki

7.1. CASE STUDY

7.1.1. Studium przypadku dla projektu pn. Założenia lingwistyczno-pedagogiczne do systemu wspomagającego wychowanie w dwujęzyczności zamierzonej dla dzieci od urodzenia do 10 roku życia

Studium przypadku dla projektu pn. <i>Założenia lingwistyczno-pedagogiczne do systemu wspomagającego wychowanie w dwujęzyczności zamierzonej dla dzieci od urodzenia do 10 roku życia</i>	
Realizator projektu	YELLOW HOUSE ENGLISH SPÓŁKA AKCYJNA
Tytuł projektu	<i>Założenia lingwistyczno-pedagogiczne do systemu wspomagającego wychowanie w dwujęzyczności zamierzonej dla dzieci od urodzenia do 10 roku życia</i>
Wartość projektu	Koszty ogólne: 246 000,00 zł Wartość dofinansowania: 170 000,00 zł
Opis realizowanych działań	W ramach interwencji stworzono innowację produktową w zakresie materiałów i procesów edukacyjnych dla powszechnego wychowania dzieci w dwujęzyczności z językiem globalnym angielskim wprowadzanym równolegle i na takich samych zasadach, jak język czy języki lokalne, czyli naturalnie, kontekstowo, bez udziału języka/języków lokalnych jako pośredniczących w akwizycji języka globalnego. Przedmiotem projektu była realizacja badań przemysłowych w zakresie opracowania założeń lingwistyczno-pedagogicznych do systemu wspomagającego wychowanie w dwujęzyczności zamierzonej dla dzieci od urodzenia do 10 roku życia. Celem projektu było stworzenie koncepcji systemu ewaluacyjno-rekomendacyjnego pozwalającego na ocenę postępów nauki dziecka oraz dostosowanie treści w zależności od poziomu oraz zainteresowań ucznia ⁸ .
Źródło pomysłu na innowację	Realizacja projektu wynikała z identyfikowanej przez przedsiębiorstwo potrzeby opracowania własnego rozwiązania zabezpieczenia danych laboratoryjnych i medycznych.
Źródło motywacji do wprowadzenia innowacji	Motywacją do wprowadzenia innowacji były przede wszystkim atrakcyjne warunki wsparcia finansowego oferowanego w ramach Programu, a także potrzeba nadążania za postępem technologicznym i chęć rozwoju firmy.
Ocena decyzji realizacji projektu	Z perspektywy czasu, realizator projektu zdecydowanie pozytywnie ocenił podjęcie decyzji o realizacji interwencji.
Główne mocne strony projektu i innowacji	<ul style="list-style-type: none"> wysoka kwota wsparcia w ramach Programu; wcześniejszy wybór wykonawcy do projektu, umożliwiający szybką realizację bonu.
Usługi/produkty świadczone/sprzedawane	Realizator projektu nie był w stanie powiedzieć, czy na skutek interwencji baza usług/produktów oferowanych przez

⁸ <https://mapadotacji.gov.pl/projekty/1230911/> [dostęp na dzień: 24.11.2023].

Studium przypadku dla projektu pn. *Założenia lingwistyczno-pedagogiczne do systemu wspomagającego wychowanie w dwujęzyczności zamierzonej dla dzieci od urodzenia do 10 roku życia*

w wyniku wdrożenia innowacji	przedsiębiorstwo się zwiększyła. Deklarował natomiast, że z pewnością podniosła się jej jakość.
Wdrożone z czasem modyfikacje w ramach wypracowanej innowacji	Dotychczas w ramach innowacji nie wprowadzano żadnych modyfikacji, są one jednak planowane do wdrożenia w przyszłości.
Wpływ notowanego w ostatnich latach wzrostu kosztów prowadzenia działalności na możliwość realizacji projektu	Projekt realizowany był przez wystąpieniem pandemii COVID-19 i wybuchem wojny w Ukrainie, które przełożyły się na wzrost inflacji, a w konsekwencji – wzrost kosztów prowadzenia działalności.
Wpływ wdrożenia innowacji na działalność przedsiębiorstwa	Zgodnie z deklaracjami realizatora projektu, wdrożenie innowacji przyczyniło się do wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstwa, poprawy jego wyników finansowych oraz zwiększenie udziału w rynku.
Dobre praktyki zastosowane w ramach projektu	Do dobrych praktyk realizator projektu zaliczył inwestycje w zarządzanie własnością intelektualną, w tym korzystanie z usług rzeczników patentowych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie ogólnodostępnych danych nt. projektu oraz wyników badań CATI i wywiadu z realizatorem.

7.1.2. Studium przypadku dla projektu pn. Zakup przez Formes Sp. z o.o. usług eksperckich niezbędnych do opracowania ulepszonych wyrobów oraz technologii jego aplikacji dla glinianych zapraw tynkarskich wraz z wdrożeniem

Studium przypadku dla projektu pn. Zakup przez Formes Sp. z o.o. usług eksperckich niezbędnych do opracowania ulepszonych wyrobów oraz technologii jego aplikacji dla glinianych zapraw tynkarskich wraz z wdrożeniem	
Realizator projektu	FORMES SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ
Tytuł projektu	Zakup przez Formes Sp. z o.o. usług eksperckich niezbędnych do opracowania ulepszonych wyrobów oraz technologii jego aplikacji dla glinianych zapraw tynkarskich wraz z wdrożeniem
Wartość projektu	Koszty ogólne: 547 227,00 zł Wartość dofinansowania: 378 165,00 zł
Opis realizowanych działań	Projekt dotyczył wsparcia nowej działalności usługowej, polegającej na wykonywaniu glinianych wypraw tynkarskich, mających istotne znaczenie dla rozwoju zrównoważonego budownictwa, zwłaszcza w zielonych budynkach energooszczędnych i pasywnych, w których pojawia się problem z utrzymaniem zdrowego mikroklimatu, z uwagi na ich szczelność i brak przepuszczalności pary wodnej. Projekt obejmował: <ul style="list-style-type: none"> • badania pod kątem ulepszenia procesów aplikacji; • badania pod kątem ulepszenia receptury zaprawy glinianej; • zakup wytypowanych w trakcie badań maszyn i urządzeń; • wdrożenie usługi wykonywania mikroklimatycznych wypraw tynkarskich⁹.
Źródło pomysłu na innowację	Źródłem pomysłu na innowację była potrzeba wynikająca z zidentyfikowanego niekorzystnego mikroklimatu w budynkach pasywnych, ze względu na ich szczelność oraz brak przepuszczalności pary wodnej.
Źródło motywacji do wprowadzenia innowacji	Źródłem motywacji do wprowadzenia innowacji były potrzeba wypełnienia zidentyfikowanej na rynku luki, ale także pasja pracowników przedsiębiorstwa do realizowanych działań.
Ocena decyzji o realizacji projektu	Z perspektywy czasu, realizator projektu pozytywnie oceniał podjęcie decyzji o realizacji interwencji. Wskazał przy tym, że jej wdrożenie nie byłoby możliwe bez pozyskania środków zewnętrznych, z uwagi na ograniczone możliwości finansowe przedsiębiorstwa.
Główne mocne strony projektu i innowacji	<ul style="list-style-type: none"> • wysoka kwota wsparcia w ramach Programu; • innowacyjny na światową skalę pomysł; • przemyślenie i dopracowanie założeń projektu przed ubieganiem się o wsparcie; • wcześniejsze zdobycie doświadczenia w realizacji mniejszych projektów i współpracy z jednostkami naukowymi.
Usługi/produkty świadczone/sprzedawane w wyniku wdrożenia innowacji	W wyniku wdrożenia innowacji przedsiębiorstwo rozszerzyło swoją ofertę o tynki mikroklimatyczne, jedyne na rynku.

⁹ <https://mapadotacji.gov.pl/projekty/1474464/> [dostęp na dzień: 24.11.2023].

Studium przypadku dla projektu pn. *Zakup przez Formes Sp. z o.o. usług eksperckich niezbędnych do opracowania ulepszonych wyrobów oraz technologii jego aplikacji dla glinianych zapraw tynkarskich wraz z wdrożeniem*

<p>Wdrożone z czasem modyfikacje w ramach wypracowanej innowacji</p>	<p>W ramach wypracowanej innowacji dotychczas nie wdrożono jeszcze modyfikacji, ale są one w planach. Pierwsze doświadczenia z wykorzystaniem tynków mikroklimatycznych pokazały bowiem nowe obszary rozwoju.</p>
<p>Wpływ notowanego w ostatnich latach wzrostu kosztów prowadzenia działalności na możliwość realizacji projektu</p>	<p>Identyfikowany w ostatnich latach wzrost kosztów prowadzenia działalności, choć był odczuwalny podczas realizacji projektu, nie miał jednak większego wpływu na możliwości wdrożenia interwencji.</p>
<p>Wpływ wdrożenia innowacji na działalność przedsiębiorstwa</p>	<p>Interwencja przyczyniła się do wzrostu wiarygodności firmy i realizowanych przez nią działań oraz umocnienia jej pozycji rynkowej. Znacząco wzrosła również konkurencyjność przedsiębiorstwa, z uwagi na opracowanie technologii innowacyjnej na światową skalę.</p>
<p>Dobre praktyki zastosowane w ramach projektu</p>	<p>Do dobrych praktyk zastosowanych w projekcie zaliczono:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobre przemyślenie i dopracowanie założeń projektu przed ubieganiem się o przyznanie dofinansowania, uwzględniając przy tym sytuację na rynku oraz możliwości przedsiębiorstwa; • wcześniejsze zdobycie doświadczenia w realizacji mniejszych projektów, uwzględniających współpracę z innymi podmiotami (w tym przypadku z instytucjami naukowymi).

Źródło: opracowanie własne na podstawie ogólnodostępnych danych nt. projektu oraz wyników badań CATI i wywiadu z realizatorem.

7.2. Spis tabel i elementów graficznych

Tabela 1. Wykaz skrótów wykorzystanych w raporcie	13
Tabela 2. Tabela wniosków i rekomendacji	55
Wykres 1. Proszę wskazać czy w ramach otrzymanego wsparcia przedsiębiorstwo:.....	17
Wykres 2. Czy znają Państwo regionalne inteligentne specjalizacje województwa małopolskiego?	18
Wykres 3. Czy orientują się Państwo jak przebiega Proces Przedsiębiorczego Odkrywania (PPO) w województwie małopolskim?	19
Wykres 4. Wykaz jednostek realizujących usługi badawczo-rozwojowe dla przedsiębiorstw	20
Wykres 5. Jak ocenia Pan/Pani współpracę z wykonawcą prac w ramach bonu na innowację?	21
Wykres 6. Liczba wdrożonych innowacji w przedsiębiorstwach z uwzględnieniem rodzaju innowacji zawartych we wnioskach o dofinansowanie	21
Wykres 7. Liczba beneficjentów wdrażających innowacje w przedsiębiorstwach z uwzględnieniem rodzaju innowacji i jej zasięgu	22
Wykres 8. Na jakim terenie działa Pani/Pana przedsiębiorstwo?.....	23
Wykres 9. Kto u Państwa w firmie zajmował się realizacją projektu badawczego?	24
Wykres 10. Ilu pracowników było zaangażowanych w realizację bonu innowacyjnego?	24
Wykres 11. Proszę ocenić, na ile realizacja projektu badawczego poprawiła sytuację firmy na rynku?	25
Wykres 12. Jak ocenia Pan/Pani użyteczność zrealizowanego projektu badawczego?	26
Wykres 13. Jak ocenia Pan/Pani obecną sytuację przedsiębiorstwa?	26
Wykres 14. Na jakim etapie jest wdrażanie innowacji?	27
Wykres 15. Czy pojawiły się jakieś trudności w realizacji projektu?	28
Wykres 16. Jakich aspektów dotyczyły trudności i na jaką skalę? (odpowiedzi w skali od 1 do 5 gdzie 1 to obciążenie bardzo małe a 5 obciążenie bardzo duże, wartości średnie)	28
Wykres 17. Jak dużym obciążeniem dla firmy była realizacja projektu badawczego?	29
Wykres 18. Czy Pana/Pani zdaniem projekt można rozpatrywać w kontekście sukcesu?	30
Wykres 19. Czy wartość bonu była wystarczająca do tego, żeby przeprowadzić zaplanowane prace badawcze?	31
Wykres 20. Jakie są źródła finansowania wdrażanej innowacji?	31
Wykres 21. Czy w toku prac badawczych pojawiła się konieczność dodatkowych badań do tego, aby można było podjąć decyzję o wdrożeniu innowacji?	32
Wykres 22. Przynależność wspartych projektów do poszczególnych inteligentnych specjalizacji	33
Wykres 23. Udział beneficjentów, w przypadku których w wyniku wdrożonej innowacji pojawiła się potrzeba wdrażania dodatkowych zmian w przedsiębiorstwie	34

Wykres 24. Udział beneficjentów, którzy uznali znaczenie wdrażania innowacji jako istotne bądź bardzo istotne w kontekście działalności przedsiębiorstwa	34
Wykres 25. Czy udało się Państwu wdrożyć innowację?	36
Wykres 26. Udział beneficjentów, którzy w pełni bądź częściowo wdrożyli innowację – w podziale na lata prowadzonych naborów	37
Wykres 27. Czy możliwe było rozpoczęcie świadczenia usług/sprzedaży produktów, których realizacja była możliwa dzięki udziałowi w projekcie?	38
Wykres 28. Udział podmiotów, które rozpoczęły świadczenie usług/sprzedaży produktów, których realizacja była możliwa dzięki udziałowi w projekcie – w podziale na lata prowadzonych naborów.....	38
Wykres 29. Udział beneficjentów którzy potwierdzili, że udział w projekcie wpłynął na poziom konkurencyjności firmy – w podziale na lata prowadzonych naborów	40
Wykres 30. Jakie motywacje kierowały Państwem podejmując decyzję o realizacji projektu w ramach Bonu na innowacje - czynniki zewnętrzne?	41
Wykres 31. Jakie motywacje kierowały Państwem podejmując decyzję o realizacji projektu w ramach Bonu na innowacje - czynniki wewnętrzne?	42